

DEBRECZEN

Keletmagyarországi Napló — XVI. évfolyam 281. szám — 1939 december 15 péntek — Ára: 12 fillér

Százéves a Pesti Hazai

A múlt század harmadik-negyedik évtizedét betöltő nagy reformkorszak az ország gazdasági és pénzügyi életét sem hagyta terméketlenül. Jobban mondva csak akkor kezdődött igazán a gazdasági és pénzügyi élet.

Fáy András „Béltékny Ház”-a 1832-ben regény alakjában mutatja be a nagy Széchenyi reformterveit. A regény felrészli az alkotmányos harcokban kimerült nemzeti öntudatot, rávilágít arra, hogy a nemzeti önállóság alapjaira és bástyáira a gazdasági önállóság, gazdasági önállóság pedig a nemzeti töké összgyűjtése és egybefogása nélkül lehetetlen.

Fáy András a küzdelmet tovább folytatja, Pest megye közgyűlését javaslatokkal ostromolja, majd 1839 júniusában a megyegyűlésen bemutatja és elfogadja az ország első takarékpénztárának részletes tervét. Így született meg 1839 december 15-én Pesten az Első Hazai Takarékpénztár Egyesület.

A Takarékpénztár Egyesület a vármegyeháza egy szobájában kezdte meg működését. Alapítói közé Deák Ferenc, Kossuth Lajos és igen sok más nemzeti nagyságunk tartozik.

És azóta az ország eme legrégebbi patinás pénzintézete a változó idők, a történelmi megrázkódtatások ellenére is változatlan és megrendíthetetlen erővel folytatja működését. A száz év előtt elvetett kicsiny magból hatalmas tölgy sarjadt. Az intézet Magyarország gazdasági fejlődésének egyik legjelentősebb és legbőségesebb forrásává vált. Azok a nemes tradíciók, melyek körültekintették, a legszolidabban vitt üzleti politika, — bármilyen fordulatot hoztak is az idők, a Pesti Hazai fejlődését egyenletessé és folyamatosá tették. Nincs a száz év alatt a legesekélyebb törés sem. Pedig a szabadságharc után az önkényuralom ezt az intézményt sem kímélte, aztán jött a bécsi krach, következett a nagy fellendülés, majd a világháború, gazdasági válság. Akár apály, akár dagály volt, akár viharzó hullámvérés szelte át a gazdasági életet, a Pesti Hazai állt rendületlenül a maga posztján, mintha csak jelképezné a magyarság ősi erejét, nemzetfenntartó tulajdonságait. A Pesti Hazai fogalomma vált, hiszen száz éves múltja a magyar történelem legragyogóbb idejébe ágyazik. Bölcsőjénél a nemzet nagyjai állnak, alapításánál a vezérmotívum a hazafias érzés és nemzeti érdek. Ennek a szellemnek jegyében folyt le az intézet száz éve és ezért emelkedik ki most a jubileum még a rohanó események idején is és kívánczok melettatása erre a helyre.

A jubiláló intézet, mint gazdasági erőternyező is az első vonalban áll. Soroljunk fel számadatokat? Talán felesleges is. A Pesti

Oroszországot kirekesztették a Népszövetségből

A népszövetségi közgyűlés és tanács egyhangu határozatot hozott — Anglia és Franciaország azonosította magát a határozattal

A Graf Spee német zsebcsirkáló 4 óras harcot folytatott három angol csirkálóval

Megtörtént Szovjetország kizárása a Népszövetségből. A tanács határozata úgy szól, hogy Oroszország a finnekkel szemben tanúsított magatartásával önmagát zárta ki a Népszövetségből, melynek már nem tagja. Felhívja, hogy Anglia és Franciaország képviselője nyilvánítsa ki a szovjet ellen. A következőkben mikéntjére mutat, hogy Chamberlain az angol parlamentben kijelentette: megfogják engedni a hadianyagküldést Angliából Finnországra.

A háború kitörése óta most zajlott le az első tengeri ütközet, még pedig távol az európai vizektől. Három angol csirkáló megütötte az uruguayi vizeken az „Admiral Graf Spee” német páncéloshajót. Az ütközet során az egyik angol csirkáló megsérült, viszont a német „zsebcsirkáló” is több találat érte. A német hajó befutott a montevidói kikötőbe.

A két angol csirkálót szintén az ütközet folyamán kapott találatok károsították, hogy befussanak Montevideo kikötőjébe. Most aztán izgatott kérdés: mit csinál a német csirkáló. Huszonnégy óráig maradhat a semleges kikötőben, különben internálják. Viszont a kikötő bejáratánál angol hadihajók várakoznak rá. Hogy mi lesz: az holnap kiderül.

A Népszövetség határozata

Genf, dec. 14. A Népszövetség közgyűlése a kiküldött bizottság jelentését és határozatát egyhangúlag elfogadta: néhány kiküldött, az északi államok és Hollandia képviselője, tartózkodott a szavazástól.

Genf, dec. 14. A Népszövetség tanácsa elfogadta annak a döntésnek szövegét, amely a Népszövetségből kizárja Oroszországot, Görögországot, Jugoszláviát, Kínát és Finnországot tartózkodott a szavazástól.

Csütörtökön, délután 5 órakor nyílt meg a Népszövetség tanácsülésének 107-ik ülése. Costa de Reis elnök felolvasta annak a határozati javaslatnak a szövegét, amelyet a tanács elé terjesztett és amely így hangzik: A Népszövetség tanácsa tudomásul veszi a közgyűlés által december 14-én a finn kormány felhívása tárgyában hozott

döntést és 1. esatlakozik Oroszország, Finnország ellen tett lépésének, a közgyűlés által történt elítéléséhez, 2. a közgyűlés a döntésében felhozott megokolásnál fogva a 16. §-ra hivatkozással megállapítja, hogy Oroszország ezzel a lépésével saját magát kizárta a Népszövetségből és ezáltal nem tagja. Ezután a különböző kiküldöttek emelkedtek szólásra és magatartásukhoz magyarázatot fűztek, majd Paul Boncour, Franciaország képviselője szólalt fel. Az egész világ megérti, — mondotta — azt a végtelen lapintatóságot, amelyet Franciaország és Anglia a vita folyamán tanúsított. Mégis Franciaország és Anglia ugyanazokért az elveket fogott fegyvert és küzd végig a háborút, amelyet Önök itt védenek,

Hivatalos német jelentés a tengeri ütközetről

Berlin, december 14. A német véderőfőparancsnokság közli: Az Admiral Graf Spee páncélos hadihajó, amely a háború kitörése óta az Atlanti-óceán vizein cirkáló hadihajók közé tartozik, előrehatolt a La Plata folyó és az európai vizek közötti kereskedelmi útvonal felé és elsüllyesztette a 7983 tonnás Tairoa és a 3895 tonnás Streonshall angol gőzöst.

Közben a páncélos hadihajó tüzeharcba keveredett az Exeter nevezetű angol csirkálóval, valamint az Ajax és az Achilles csirkálókkal.

Angol jelentések

London, december 14. Angol részről a tengeri ütközetről még a következőket közlik:

Az Exeter, amint a német hajó megtámadta, mesterséges füstfelhőbe burkolózott és értesítette az Ajaxot és Achillest a támadásról. A három angol csirkáló a part felé szorították a német csirkálót, úgyhogy a sekély parti vizeken erősen le kellett eszköntenie sebességét, ami lehetővé tette a pontosabb célzást az angol tüzéreknek. A német hajónak nem volt más kiútja, minthogy újra fokozta sebességét és befutott Montevideo kikötőjébe.

A német páncélos hajó vesztesége harminc halott és hatvan sebesült volt. — A négyórás tengeri

amelyeken intézményünk alapszik. Ezután ismertette Franciaország és Anglia szerepét a mai döntésben. Dönteniük kell arról az esetről, amikor a Népszövetség egyik tagállama megtagad egy másik tagállamot, 2. meg kell tenni mindent, hogy biztosítsák azoknak a nemzetközi szabályoknak folytonosságát, amelyekben mindkét ország hisz és amelyekre mindkét ország politikáját alapította.

Anglia kiküldötte országa nevében szintén elfogadta a jóváhagyott döntést. Hangoztatta, hogy ezt a határozatot nem a hosszú szellem vezette, hanem a hűség azokhoz az eszmékhez, amelyekért a két demokrata nagyhatalom most háborút visel. A tanácsülés ezzel véget ért.

A tűzharc során a páncélosnak sikerült súlyos károkat okozni a számbeli fölényben lévő ellenséges erőknél. Az Exeternek el kellett hagynia a küzdelem színhelyét.

Az egyik könnyűcsirkáló szintén erősen megrongálódott. Az Admiral Graf Spee páncélos hajót ugyancsak érte néhány találat. A páncélos hajó most Montevideo kikötőjében horgonyoz.

Az angol tengernagy hivatali közli a Duchess torpedóromboló elvesztését a hazai vizeken.

Mit látott a francia tudósító

Montevideo, december 14. A Havas iroda tudósítójának sikerült egészen közel férkőznie a német páncéloshoz és megállapította, hogy az egyik páncéltoronyban

mai betéti állománya meghaladja a 140 millió pengőt.

A százéves jubileumot a Debreceni Első Takarékpénztár, városunk öreg Takarékpénztára is

megüli annal is inkább, mert a legbensőbb gazdasági kapcsolatok tartja fenn a százéves Pesti Hazáival.

Aszuam
ingek
P. 6'80.-tól
a régi árcakon.

két hatalmas rés títong. A hajó baloldali páncélzatán több hasadékok ütöttek az ellenség ágyú. Az egyik jobboldali ágyú teljesen harképtelenné vált. Egy másikat szintén szétrombolt, egy vízirepülőgépet pedig pozdorjává zúztak. Az Exeter angol cirkáló sérülései nem olyan természetűek, hogy kikötőbe kellene befutnia. (MTL.)

Montevideo, december 14. Az itteni kikötőbe befutott Graf Spee német páncélos cirkálón egyáltalán nem látszanak sérülések, a fedélzetén a szokásos őrség látható. A parancsnoki hid, a parancsnoki torony és a hajó törzse sértetlen. A hajó nem szenvedett komoly sérüléseket. Az elesett német tengerészeket pénteken temetik el ünnepélyesen Montevideóban. Eddig még csak egy német sebesültet kellett partra szállítani, mert megsérülése különleges kezelésre szorul. A többi német sebesültet csak a hajó orvosok kezelik.

Az ütközet részletei

Berlin, december 14. A Graf Spee a Montevideóból érkezett jelentések szerint szerdán reggel hat óra tájban a La Plata torkolatában fekvő Punta del Este-től keletre, mintegy 20 tengeri mérföldnyire, tehát olyan helyen, amelyet eddig az angol tengeri haderő felületlen uralma alatt álló területnek tekintett, összetalálkozott az Exeter, Achilles és Ajax angol cirkálókkal.

A német páncéloshajó azonnal megnyitotta a tüzet. Később megfigyelték, hogy az Exeter cirkálót a Graf Spee nehézágyúinak sortüze találta, az Ajax angol cirkáló pedig menekülni kezdett. Az Exeter felépítményei hamarosan acél- és vasgerendák zúrzavaros tömkelegévé váltak.

A parancsnoki hidat egy tellitalat elsöpörte. Az egyik találat az Exeter egyik gépét megbénította, úgy, hogy az angol cirkáló kénytelen volt sebességét csökkenteni. A Graf Spee további sortüzei végül is arra kényszerítették az angol cirkálót, hogy kiválják az ütközetből. A Graf Spee nemcsak az Exeter tette harképtelenné, hanem találatával súlyos károkat okozott az Achilles és az Ajax hadihajókon is.

Elsüllyedt hajók

London, dec. 14. A tengerügyi hivatal jelentése szerint az az angol tengeralattjáró, amelyik legutóbb észrevette a hazafelé tartó Brement, az Északi tengeren megtorpedózott egy német tengeralattjárót és egy gőzöst.

London, december 14. A Duchess angol torpedóromboló összeütközött egy másik angol hajóval és elsüllyedt. A Duchess a Defender-osztályhoz tartozott.

Legértékesebb ajándék bördisműáru karácsonyra!

Retikül, pénztárca, neszeser, manikűr készletek nagy választékban

Tóthfalussy bőrdöns szaküzletében
Piac u. 40.

Az angol hadihajók várnak

London, december 14. A nemzetközi jog megengedi, hogy a hajó addig tartózkodjék semleges kikötőben, amíg sérülését kijavítják és ismét üzemképes állapotba kerül. Ekkor azonban 24 órán belül

el kell hagyni a kikötőt. Az angol hadihajók tehát addig várhatnak az uruguayi felségvizeken kívül, míg a német csatahajó ismét kifut a tengerre.

Ellentétes hírek a Graf Spee szándékáról

New-york, december 14. Az amerikai rádió Uruguayból azt az értesülést közölte, hogy az Admiral Graf Spee német cirkáló azonnal el akarja hagyni Montevideo kikötőjét. A rádió közlése szerint a német cirkáló ügylátszik harcba akar boesátkozni a megerősített angol cirkálókkal, amellyel elzárták a Rio de laPlata torkolatát.

London, december 14. A Reuter iroda jelenti New-yorkból: Montevideoi jelentés szerint az Admiral Graf Spee német zsebcsirkáló parancsnoka felkérte az ottani német követet, tárgyaljon az uruguayi kormánnyal a hadihajó internálásáról, minthogy a hajó sérülését az engedélyezett 24 órán belül kijavítani nem lehet.

A divat örökké változik,
a valódi ékszer örökké divat!
Egy jó tanács Karácsonyra:
órát, ékszert ajándékba!

Finn ellentámadás orosz földön

Róma, december 14. A Messagero helsinki jelentése szerint a finnek Koulaajärvinél fényes győzelmet arattak. A finnek visszafoglalták Suomisalmi is és az oroszokat egészen a határig üldözték vissza.

Meg nem erősített hírek szerint a finn csapatok Karélia délkeleti részén átlépték az orosz határt s a leningrád—murmanszki vasútvonal felé nyomulnak előre.

A szovjet hadijelentés

Moszkva, december 14. A leningrádi katonai kerület vezérkarának hadijelentése szerint a szovjet csapatok december 13-án Uhta irányából folytatták előrenyomulásukat s jelenleg 105 kilométerre vannak a határtól.

A Petrozavodszk irányából előretörő szovjet csapatok megszállták Kiteia mezőváros és vasútállomást a Pitkaranta és Szerdobolj közötti vasútvonal mentén.

A kedvezőtlen időjárás megakadályozta a légihaderő tevékenységét.

Légiütközet

Berlin, december 14. Wangerooge—Spiekeroog között csütörtökön délután légiharc volt német vadász repülőgépek és angol bombázók között. Az angol kötelék, amelyet idejekorán észrevettek, 12 nagyható sugarú, legújabb típusú bombázó repülőgépből állott. A német Messerschmidt repülőgépek megtámadták az angol gépeket és rövid időn belül széjjelszörték azokat. Hat angol gépet lelőtek, egyik német vadászrepülőgép kénytelen volt a tengerre leszállni.

London, december 14. A helgolandi öböl felett lefolyt légiütközet folyamán négy Messerschmidt és 3 angol repülőgépet lelőtek.

Ahol visszavonulnak a finnek

Osló, dec. 14. Mint a Norvég Táv-iróda Kirekesből jelenti, az orosz haderők most különösen Gubernikorkaritól keletre fejtenek ki erősebb nyomást a finn hadseregére. A finn

csapatok déli irányba visszavonulnak. Csütörtökre virradó egész éjszaka ütközetek folytak. Orosz repülőgépek csütörtök reggel elrepültek Salmijärvi felett.

Finn hadijelentés

Helsinki, dec. 14. A Karéliai földszoroson egy század, amely teljes hélig feltartóztatta az ellenség előnyomulását, most a szovjet csapatok által közvetlen nyomon kísérve, visszatért támpontjára. A szerdai nap folyamán az ellenség nagy támadást kísérelt meg, amelyben hat harcikosai vett részt. Ezek közül egyet egy akna teljesen szétrombolt. Szerdán a tüzérségtől támogatott több ellenséges gyalogsági támadás történt. Ezek legnagyobb részét visszavetítettük. A vörösök oldalán

sok emberáldozat esett. Hankó és Ekenas felett a keddi nap folyamán végzett szovjet bombatámadások során az orosz bombázók egy tanyaépületet is bombáztak, ahol menekült asszonyok és gyermekek tartózkodtak. Kísérletüket azonban nem koronázta siker.

Veszteséglista a finn-orosz frontról

Páris, december 14. A Matin finnországi jelentése szerint a finn-szovjet harcok során a szovjetunió vesztesége eddig 22 ezer halott, vagy sebesült, 1800 fogoly, 114 szovjet harcikosai elpusztult. Finn részről 1200 halott, vagy sebesült és mintegy 100 fogoly. A Paris Soir harctéri jelentése szerint az arcvonal északi szakaszán a finnek újabb sikereket értek el és elvágták a Leningrád—Murmanszk közötti vasútvonalat.

— A mindentéle rémképek által megzavart álmok, amelyeket sok esetben csak az elégtelen béliürülés és a rossz emésztés idéz elő, a természetes Ferenc József keserűvíz használata által — reggelenként éhgyomorra egy pohárral bevéve — gyakran rövid idő alatt elmúlnak. Kérdezze meg orvosát!

LEGUJABB

Chamberlain a finnek megegyezéséért

London, december 14. Chamberlain miniszterelnök csütörtök délután az alsóházban a nemzetközi helyzetről szólva, nagy elismeréssel emlékezett meg a finnek bátor-ságáról. Korai lenne ennek ennek az egyenlőtlen küzdelemnek az eredményét megmondani, de politikai következményei már messze kihatottak. Finnország megtámadásakor még mielőtt ez a kérdés a népszövetség elé került volna, elhatározta az angol kormány, hogy megengedi az érdekelt gyáraknak, hogy a sürgősen szükséges harc repülőgépeket azonnal szállítsák és küldjék el a finn kormánynak. Az angol kormány ezenkívül meg akarja engedni, hogy a finn kormánynak más szükséges hadianyagot is küldhessenek. Több európai ország is felajánlotta nemességségét és legújabbban hadianyagot is szállított a finn kormánynak. Az angol kormány miközben erőiesen elítéli a szovjet támadást, úgy véli, hogy minden erőfeszítést meg kell tenni a népszövetség szervezeteinek felhasználására a békes elrendezés érdekében. Ha azonban bebizonyosodnék, hogy ez lehetetlen, arra kell törekedni, hogy a támadás áldozatainak gyakorlati segítséget nyújtsunk.

Páris, dec. 14. A francia fővárosban osztatlan helyesléssel vették tudomásul Szovjetország kirekesztésére vonatkozó genfi tanács határozatát. A sajtó úgy véli, hogy Szovjetországnak a Népszövetségből történő kiválása messzemenő nemzetközi következményeket fog maga után vonni és a háború egész további menetére kihatással lesz.

Időjárás

Hazánkban az oroszországi hideg levegő beáramlása ma tovább tartott. A magasabb légrétegekben délfelé áramló meleg levegő felsiklása következtében országgszerte havazással alakult ki. A hőmérséklet csak 1—4 fokkal emelkedett napközben a fagypont fölé.

Jóslás: Északkeleti szél, több helyen havazás, vagy havaseső, sok helyen, főleg délen köd. A hőmérséklet alig változik.

V i g s z i n h á z

A leghatalmasabb amerikai filmrecek! A halálallegió hőseinek izgalmas története:

Kék csillag

Az idegenlégio küzdelmes élete 16 fejezetben.

Főszereplők:

Gary Cooper

RAY MILLAND — ROBERT PRESTON.

Reműtattó ma!

A jövő héten megjelennek a karácsonyi kinevezések

Az egész tisztviselőtársadalom nagy érdeklődéssel várja a karácsonyi kinevezéseket, előléptetéseket és címadohányozásokat. Azok a címadohányozások, kinevezések, amelyek a multban mindig júliusban történtek meg, ezúttal az év végével, decemberben, illetve január elsején látnak napvilágot. Értesülésünk szerint már a jövő héten megkezdődik a kinevezések és előléptetések sorozatos közlése a hivatalos lapban. Körülbelül 2500—3000-re tehető összesen a kinevezések, előléptetések és címadohányozások száma.

Eddig tízezer karácsonya érkezett Debrecenbe

Az idén igen sok karácsonyfát hoztak a debreceni piacra. A legtöbb fenyő a felszabadult Kárpátaljáról való, Rahó vidékéről, ahol a szállítási nehézségek miatt a eschek a legkevésbé írtották ki az erdőket. De nemcsak a Felvidékről hoztak fenyőt, hanem Erdőbényéről a gróf Károlyi-féle uradalmi erdőségből, ahol egy különleges fenyőfát termelnek, az amerikai Douglas-fenyőt. Igen szép, ezüstszerű és aromás illatú. Teljesen pótolja az erdélyi ezüstenyőt, melyből az idén nem hoztak Debrecenbe.

Eddig a debreceni fenyőkészlet 10 ezer darab. Debrecen szükséglete ennél is több, kb. 14 ezer darab. A karácsonyfavásár még nem indult meg, mindenki várakozóállásponton van. Húsz év után ez az első karácsony, amikor a felszabadult Felvidékről kaptunk karácsonyfát.

Eltört egy állótükröt voit lakásadója fején

Véres verekedés történt esütörtök délután a Vendég utca 2. szám alatti házban. Moskovits Ignác ottani terménykereskedőnél megjelent volt albérlője, aki nagy patáliát csapott, melynek során az idős embert súlyosan bántalmazta. Rácz Jánosné sz. Sándor Julia, aki jelenleg lakás nélkül áll, egy zálogjegyet hagyott Moskovitsnál lakbértartozása fejében, amikor elköltözött. Most azért ment vissza, hogy a zálogjegyre tízpengős kölcsönt kérjen. A kereskedő azonban erre nem volt hajlandó, végül is hét pengőt felajánlott már, de az asszony a veszekedés közben dühbe jött, hogy felkapott egy nagy álló tükröt és két kézzel fogva fején vágta vele a 68 éves öregembert, aki véresen meglántorodott. Az udvarban csakhamar összeszelutottak az emberek, az utcáról is nagy tömeg tödult a lármára a házba, rendőr került elő, aki értesítette a mentőket. Közben a nagy lármában az egyik udvarbeli fiatalember felkapott egy vasvillát és azzal futott a tömeg felé, melyet kiszorított az utca. A mentők elsősegélyben részesítették Moskovitsot, majd kiszállították a klinikára, ahol sebét bekötötték. Az öregember feje tele volt az elsősegélynyújtáskor az összetört tükrök szilánkjával és több kisebb vágott sérülést is szenvedett. Az asszonyt a rendőr előállította és az eljárást megindították ellene. Moskovitsot a klinikáról bekötözés után hazavitték.

Felrobbant és elpusztult Brassó mellett Románia legnagyobb cellulózgyára 50-60 halott és többszáz sebesült

Brassó, december 14. Borzalmas szerencsétlenség történt az elmúlt éjszaka a Brassó melletti Zernest község papir- és cellulóze-gyárban, amely Délkelet-Európa egyik legnagyobb cellulóze gyára. Eddig ismeretlen okból felrobbant egy ezeregyszáz köbméteres kazán, amely klórral volt tele. A robbanást egymásután még robbanás követte és levegőbe repült egy négyszáz és egy háromszáz köbméter ürtartalmú kazán is. A klór mind a három kazánból szertefolyt és fojtó gázt fejlesztve elárasztotta az egész gyártelepet és a környékbeli házakat. A gyárban az állandó üzem folytán éjszaka is igen sok ember dolgozott. A munkások nagyrészt a gáz olyan hirtelen lepte meg, hogy menekülésről szó sem lehetett. Az első jelentés szerint a halálos áldozatok száma 64.

A szerencsétlenség színhelyét az első órákban nem is lehetett megközelíteni.

Később is csupán gázalarcokkal tudtak a gyár közelébe férközni.

A szerencsétlenség okát eddig még nem sikerült megállapítani. Zernest község lakossága körében leírhatatlan a rémület.

A robbanásnak az eddigi megállapítások szerint 50 halálos és 200 sebesült áldozata van. Sokan eltűntek. A halottak között van a gyár két igazgatója is. Több munkásalád meghalt a kiömlő klórgáztól.

Későbbi jelentések szerint a robbanás áldozatainak számát esütörtök estig még nem sikerült megállapítani. A mentési munkálatok egész nap szakadatlanul folytak. Brassói magánjelentés szerint esütörtökön délutánig 62 halott személyazonosságát állapították meg. Megállapították, hogy a halottak között van Steiner mérnök, a gyár vezérigazgatója és Bobulescu főmérnök. A robbanás alkalmával fejlődött klórgáz az egész környéket elárasztotta. A gázmérgezést szenvedett munkásokon kívül a klórgáznak igen sok háziállat is áldozatul esett.

KARÁCSONYRA

legszebb és legmaradandóbb ajándék

ZSOLTÁR vagy BIBLIA.

Legnagyobb választékot

a „MÉLIUSZ“ könyvkereskedésben talál.

A felsőház elfogadta a földjavaslatot Ingyen föld nincs, jelentette ki a földművelésügyi miniszter

A felsőház tegnap folytatta a földbirtokpolitikai javaslat tárgyalását. Fodor Jenő azt hangsúlyozta, hogy a magyarságnak legbiztosabb támasza a független magyar kigazda. Heckenberger Konrad a káros demagógiáról beszélt.

Albrecht kir. herceg szólalt fel aztán. A javaslatot úgy jellemezte, hogy kevesen sokallják és sokan keveslik. Helyesli, hogy a bérleti elvet helyezik előtérbe. A maga részéről szívesen hoz áldozatot, Baranyamegyei birtokán két évvel ezelőtt felajánlott 1200 holdat telepítési célra és még mindig nem használták fel. Különösnek tartja az ilyen dolgot. Reméli, hogy a kormány

a javaslat hiányait pótolja, ezért elfogadja.

Gróf Teleki Mihály földművelésügyi miniszter szólalt fel a vita végén. Elsőrendű feladat, hogy a kisbirtokostársadalmat megerősítsük. A földkérdésből ki kell kapcsolni a demagógiát, egészséges földbirtokpolitikai folyamatot kell megindítani, de természetesen ingyen föld nincs. Tisztában van azzal, hogy a végrehajtás nehézségekkel jár, de a végre nem hajtás óriási kockázatot jelent.

A felsőház általánosságban és az egyesített bizottság módosításaival részleteiben is elfogadta a javaslatot.

Keresztes Fischer belügyminiszter a törvényhatósági választások elhalasztásáról

A képviselőház elfogadta a javaslatot

A képviselőház tegnap befejezte a törvényhatósági választások elhalasztásáról szóló javaslat tárgyalását. Malasits Géza a munkásosztály érdekében szólalt fel. Azután Keresztes-Fischer Ferenc belügyminiszter állott szóásra.

— A javaslatban arról van szó — mondotta —, hogy az ország törvényhatóságainak megújítását, mely 1939 december hó 31-én lett volna esedékes, egy évvel meghosszabbítsuk. Erről van szó és semmi másról. A javaslattal

szemben felhozták azt a kifogást, hogy erre a halasztásra nincs szükség, mert a visszatért területeken is lehetett volna már olyan helyzetet teremteni, hogy ott a törvényhatósági választásokat kellő időben lehessen megtartani. A visszatért területen nem volt mód és lehetőség hosszú ideig arra, hogy a választást előkészíthessük. A katonai igazgatás után vált lehetővé, hogy a kormány az előkészületeket megtegye. Elsősorban közigazgatásilag kellett

Különleges meleg gyapju sál, plaid és divatos gyapju nyakkendő

urak részére a legalkalmasabb karácsonyi ajándék.

L. Varga

uridivat különlegességek szaküzletéből

Piac u. 22. Telefon 25 08

rendezni a kerületeket, másodsorban rendezni kellett az állampolgársági viszonyokat is. Ez a törvényjavaslat az unifikációt célozza.

— Ezt az eredményt másképp elérni nem lehet, mint ahogy a törvényjavaslat kívánja, vagyis, hogy egy évvel elhalasszuk a törvényhatósági választásokat és a kormány egyszerre választasson az egész országban.

A Ház a javaslatot általánosságban elfogadta.

Ezután áttértek a gümökör és a nemi betegségek leküzdéséről szóló javaslat tárgyalására, melyet a szónokok örömmel üdvözöltek.

A Kirow elsüllyedt

London, december 14. A Kirov szovjet cirkáló, mely a finn partvidéken a partvédő ütegek üzében megsérült, Talin kikötője előtt, ahova be akarták vontatni, elsüllyedt.

6700 pengőt ítelt meg a bíróság az István gőzmalom 32 munkásának

Befejeződött az a munkabérrügvi per, melyet a Debreceni István malom ellen indított 32 munkása. A bíróság esütörtökön hirdette ki az ítéletet, melynek értelmében megállapították, hogy a 32 munkás a malomnál betanult munkásnak tekintendő és így nagyobb munkabérré tarthat igényt. A munkások részére 6700 pengőt ítéltek meg. A munkások ebből az összegből fejenként 180—260 pengőt kapnak majd.

Arcul ütötte a rendőrt, elítélték 15 napi fogházra

Halász Károlyné debreceni lakost jövedéki kihágás miatt szabadságvesztésre ítéltek és az ítélet végrehajtása céljából, mivel az idezésre nem jelentkezett, rendőr állította elő. A rendőr az utcán ismerte fel, de a bekíséres nem ment zavar nélkül, mert az asszony vonakodott a rendőrt követni, sőt a vita hevében arcul is ütötte.

Halászné hatósági közeg elleni erőszak miatt megindult az eljárás és a törvényszék most tartott tárgyalást az ügyben.

A bíró előtt azzal védekezett a vádlott, hogy a rendőr durván megsértette egy megjegyzésével és azért ütötte arcul. A bizonyítási eljárás befejezte után a bíróság megállapította az asszony bűnösségét és 15 napi fogházra ítélte el.

Hungária filmszínház.

Ma és még holnap láthatják csak felnőttek a legizgalmasabb modern erkölcsdrámát a

Veszélyben az élet-et

Előadások: d. u. 5, 7, 9 órakor!

VILÁGHIRADÓ!

Vásáry István interpellációja a képviselőházban gazdasági kérdésekről

Dr. Vásáry István, debreceni képviselő szerdán a képviselőházban figyelemreméltó interpellációt mondott, mely a következőképp hangzott:

— Interpelláción előterjesztésével egyáltalán nem szándékom az, hogy a termelési ágak közötti diszharmonizációt kielécsintsem és kimélyítsem, sőt meg vagyok róla győződve, hogy interpelláción adatainak előterjesztése a meglévő egyenlenségek, egyensúlyozatlanságok és diszharmonizációk kiküszöbölése érdekében kell, hogy hasson.

— Nagyon jól tudom azt, hogy a termelési ágak közötti versengés, egyenlenség és diszharmonizáció a gazdasági élet egyetemének kárára, rovására van még normális, rendez gazdasági és politikai viszonyok között is, még inkább súlyos következményei lehetnek ennek akkor, amikor olyan rendkívüli időkkel élünk, mint amilyen rendkívüli időkkel jelentenek ránk nézve a most folyó napok, hetek, hónapok, sőt már mondhatjuk, esztendő is.

— A szabad gazdasági verseny mellett egészen természetesen adódik az, hogy egyik vagy másik termelési ág a másik rovására, a maga hasznára előnyöket tud szerezni, amely előnyök a másik oldalra hátrányt és kárt jelentenek, alkalmatlanságot a terhek elviselésére, mert még azonos mennyiségű teher mellett is egy ilyen versenyben való lemaradás a teherviselő képesség esőkként és az öngyógyítás lemeskélését jelenti.

— Még inkább törekedni kellene ennek a helyzetnek a megszüntetésére akkor, amikor — amint a helyzet kénszere hozza magával — az állam terhei folytonosan szaporodván, a közterhek is emelkednek, amikor minden termelési ág közötti egyensúlyról és a teherviselő képesség biztosításáról nyírna szigorúan kellene gondoskodni. Még kell állapítani, hogy a Központi Statisztikai Hivatalnak hivatalos kimutatásai alapján — 1929-et száznak névvel — a mezőgazdaság áralakulási indexszáma 73.4. Ugyanakkor az ipar 1929-iki állapotát száznak névvel, 93.1. Ez azt jelenti, hogy amiért a mezőgazdaság 1929-ben százat kapott, 1938-ban csak 73 pengő 40 fillért és amiért az ipar 1929-ben száz pengőt kapott, 1938-ban 93 pengő 10 fillért.

— Megértem én ezt, ha ennek gazdasági indokait valóban realinak lehetne találni, de ha megnézem az ipari munkabérek alakulását, akkor meg kell állapítani, hogy az órabérek átlagban véve 1939-re is, még a sok szociális törvényalkotás és a legalacsonyabb munkabér megállapítása ellenére is, még mindig alatta vannak azoknak az órabéreknek, amelyek 1929-ben voltak. A Statisztikai Szemle pedig rámutat egyik folyó évi számában arra, hogy a legfontosabb ipari nyersanyagoknál olyan emelkedés, amely az ipari produktumok áremelkedését indokolta tette volna, nem állapítható meg, sőt egy nagyon érdekes dologra mutat rá a vasanyag árnál, amelynek legnagyobb részét importáljuk és azokban az országokban, ahonnan importáljuk ezeket a nyersanyagokat, lefelémenő árakat állapíthatunk meg, ugyanakkor Magyarországon a vas-kartell léte következtében emelkednek az árak. Most már a kormánynak az az egyébként nem indokolatlan intézkedése, hogy a rendkívüli helyzetre te-

kinttel és az indokolatlan áremelkedések lehetőségének tudatában folyó évi augusztus 26-ával rögzítette az árakat, azonban véleményem szerint ezt az árörögzítést megelőzőleg komoly vizsgálatot kellett volna tartani, hogy az akkor érvényben volt árközlés igazságosak, méltányosak, arányosak és indokoltak-e az egyes termelési ágak között? Azzal tehát, hogy ilyen árközlés mellett történt a rögzítés, tulajdonképpen megrögzítették, megmerevítették a mezőgazdaság inferioritását. De mit kell látnunk? Azt látjuk, hogy amíg a mezőgazdasági árak valóban ezen a megrögzített nívón vannak, az ipari termékek árait hol itt, hol ott, hol amott, mindig más részekben, de igen gyakran emeli az árkormánybiztos a termelési költségek emelkedése címén. Kérdem, hogy a mezőgazdaság termelési költségei nem emelkedtek-e? Hiszen éppen a legutóbb bekövetkezett események folytán a mezőgazdaság ugyanakkor, amikor nagy rendkívüli terheket vállalt magára, fontos nemzeti érdekből, igen nagymértékű termelési költségek emelkedésével sújtott, míg a másik oldalon ennek a rendkívüli helyzetnek inkább csak a hasznait élvezték.

— Ezért vagyok bátor azt az első kérdést intézni a miniszterelnök úrhoz, mint a kormány fejéhez, hajlandó-e a kormány intézkedést tenni az egyes termelési ágak, közelebbről a mezőgazdaság és az ipar termékeinek értéke közötti indokolatlan és igazságtalan diszparitás megszüntetésére, ezzel a mezőgazdaság teherviselési képességének biztosítására és a mezőgazdasági termelés zavartalanításának elősegítésére.

— Tovább megyek. Amint mondtam, az 1929. évi árakhoz képest, a mezőgazdaság körülbelül 27 százalékos árcsökkenést szenvedett az 1938. évi árakhoz képest. Ha azonban az vizsgálatom, hogy hogyan áll a helyzet a külkereskedelmi forgalmat illetően, akkor igen elszomorító adatokat találok a hivatalos kimutatásokban. Meg kell állapítanom, hogy a behozott mennyiségek és azok összes értékének változása tekintetében az arány körülbelül azonos. Csak egy számot mondok. Ha tehát az 1929. évi behozatalnak csak 50 százalékát hoztuk be, akkor az 1929-ben kifizetett értékek is körülbelül 50 százalékát fizetjük most ki. A külföldről tehát nagyban, egészen ugyanazon az arán kapunk mindent, mint kilenc esztendővel ezelőtt. Mit látunk a kivételnél? Azt látjuk, hogy ott már nincs meg ez az arány, hihetetlen eltérések vannak, még pedig elsősorban a mezőgazdaság terhére és rovására. Olyan eltérések vannak, amelyek az áralakulási index szerinti 27 százalékos eltérést is lényegesen meghaladják. Csak néhány tételt olvasok fel illusztrálásul. 1929-ben 434.000 darab élő állatot, vágó- és igásállatot exportáltunk 151 millió pengő értékben, 1938-ban pedig 319.000 darabot 64 millió pengő értékben. Az 1929. évi árakhoz képest a veszteség csak 46 millió! 1929-ben 4.8 millió métermáza búzát vittünk ki 126 millió pengő értékben, 1938-ban 4.3 millió métermázát, tehát valamivel kevesebbet, 68 millió pengő értékben. Az árkülönbözet csak 44 millió pengő. Arról volt szó, hogy a baromfi ára milyen nagyszerűen emelkedett az

„SZALMA“ ebéd menü 1 pengő a Páll sörözőben

utóbbi időben. 1929-ben 147.000 métermáza élő és levágott baromfit vittünk ki 40 millió pengőért és 1938-ban majdnem a duplamennyiség, 251.000 métermáza, 26 millió pengő értékben. Csak öt fontos mezőgazdasági cikknel 174 millió pengő az árkülönbőség a mezőgazdaság rovására, amikor az ipari exportnál ez egyáltalában nem mutatkozik.

— Ezért a második kérdésem a miniszterelnök úrhoz, mint a kormány fejéhez: hajlandó-e a kormány gondoskodni arról, hogy a mezőgazdasági termékekből exportra kerülő mennyiségek arányának és értékének eltolódása ne legyen kedvezőtlenebb, mint amilyen változást mutat a behozott cikkek mennyiségének és értékének aránya, mert ha ez nem történik meg, akkor bekövetkezik az, amire Balás Károly képviselőtársam egy rövid, de igen értékes cikkében utal, hogy a magyarok termelése nem a magyarok fogyasztására, hanem idegeneknek, külföldieknek javára fog szolgálni.

— A harmadik kérdés, amelyet itt elő kell hoznunk s amely nagyon érdeklő a közvéleményt és különösen a gazdákat, a következő. Időnkint közlemények jelennek meg arról, hogy a mezőgazdasági kivittet lebonyolító ügynökök egyesek, az új ezerszázadosok monopóliumai, vagy kartelljei a gazdák részére nem fizetik ki azt az árat, amelyet az ő közvetítésükkel történt eladásnál a vevő nekik fizet. Állandó panasz tárgya az, hogy a gazdának halvány fogalma sincs arról, hogy áruját milyen áron értékesítették. A gazda kap egy elszámolást az egykétől, amely elszámolásban az egykét megmondja, hogy ennyi kilogramm,

ennyi métermáza, ennyi egységár jár neked, de hogy valóban mennyiért adták el s hogy a vevő mit fizetett érte, arról soha sincsen tudomása a gazdának.

— Itt van a kezembem egy újságcikk, amely konkrét számadatokat tartalmaz, azt mondván például, hogy a külföldre szállított sertésért 179—180 magyar fillérnek megfelelő árat kap a MARS nevű társaság, a magyar gazdának pedig azért a sertésért legfeljebb 120 fillért fizet. (Váczy József: Dehogy fizet! Hol fizet? — Bajcsy-Zsilinszky Endre: Nincs olyan, amelyik ennyit fizet!) Nem azt mondom, hogy mennyit fizet, csak azt mondom, hogy mit tartalmaz ez a közlemény.

— Azt vártam, hogy illetékes lényezze ennek az állapotnak létezését nyilvánosan megfogja cáfolni, mert én nem tudok semmiféle törvénnyel és semmiféle erkölcsi szabállyal összeegyeztetni egy ilyen eljárást, hogy a mezőgazdasági munkás munkája eredményének körülbelül egyharmadát minden indok nélkül igénybe veszik, ha pedig igénybe veszik, akkor ennek az összegnek a felhasználása a nyilvánosság elől nem vonható el. Meltóztatassék nyilatkozni abban a tekintetben, megfelel-e a valóságnak az, hogy ilyen árfelelvölés történik, milyen alapon történik ez és ha történik, hajlandó-e a kormány ezeknek az egyezkedéseknek az elszámolását és a levonásokból keletkezett összegeknek mikénti felhasználását parlamenti ellenőrzés alá bocsátani.

Az interpellációt kiadták a miniszterelnök úrnak.

Érdemes mezőgazdasági munkásoknak házastelket vásárol Hajdú megye Megyei Kisgyűlés

Hajdú vármegye kisgyűlése Losonczy István főispán elnöklésével esztendőnkön ülést tartott. Losonczy főispán megnyitójában részvétellel emlékezett meg a vármegye egyik tehetséges, sok reményre jogosító tisztviselőjének, Molnár Béla közigazgatási gyakornoknak váratlan és sajnálatos elhunytáról. A kisgyűlés részvételt fejezte ki az elhunyt fiatal tisztviselő hozzátartozóinak.

Dr. Uzonyi Barna főjegyző ismertette a belügyminiszter leiratát, melyben a vármegyét felkéri a Hortly Miklós Nemzeti Repülő Alap támogatására. Ismertette, hogy a múlt évi vármegyei közgyűlés a Nemzeti Repülő Alap körzérékű, magasztos és nemzeti jelentőségű céljaira tekintettel, valamint Hortly Miklós kormányzó úr öfömlőtlősége személye iránti hódolattal és hálával 10.000 pengő évi támogatást szavazott meg a nemes célra. Ezt az összeget azonban a jövőhagyás során a belügyminiszter két évre osztotta el a vármegye költségvetési terheire tekintettel. Ilyen módon Hajdú vármegye 1939 és 1940 évekre 5000—5000 pengővel támogatta a Hortly Miklós Nemzeti Repülő Alapot. A támogatásról az 1941. évben is gondoskodás történik és az erre vonatkozó határozatot a vármegyei kisgyűlés és közgyűlés a jövő évben hozza meg.

Kisebb ügyek tárgyalása után dr. Uzonyi Barna főjegyző ismertette, hogy a kormány 1931—34. években, amikor fagykár és aszály miatt nagy szükség volt Hajdú vármegyében, segítségként 190.000 pengőt bocsátott a megye rendelkezésére. Ebből az összegből 70 kilométeres utat építettek meg a megyében s ebből az útból 31 kilométer kövel is burkoltattott. Száz-

negyvenhétezer pengőt a munkák során kifizettek a nehéz helyzetben levő inszéseknek napszámként a munkálatok végzéséért.

Tekintettel arra, hogy a felhasználott 147.000 pengőt tulajdonképpen a közuti alapnak kellett volna rendelkezésre bocsátani, mivel az teljes egészében közutak építésére és burkolására fordított, továbbá tekintettel arra, hogy a közuti alap egyébként is jó helyzetben van, az alispán javasolta, hogy a kövezett utak létesítésére fordított 65.000 pengőt egy összegben, a földutak létesítésére kifizetett 82.000 pengőt pedig évi 10.000 pengős részletekben a közuti alap engedje át a közjóléti alapnak, amely ezt az összeget a nagycsaládú, érdemes mezőgazdasági munkások részére való háztelkek szerzésére használja fel.

Az előterjesztést a kisgyűlés nagy lelkesedéssel, általános helyesléssel, egyhangulag elfogadta.

Zemplén vármegye átiratot intézett a többi vármegyékhez, így Hajdú vármegyéhez is, melyben Rüközi Ferenc nagyfejedelem szülőházának karbanhelyezéséhez a vármegyék támogatását kéri. Hajdú vármegye kisgyűlése 500 pengő támogatást szavazott meg.

Támogatja a kisgyűlés Borsod vármegyének a cukorárak leszállítására vonatkozó feliratát.

Hurutot gyógyít, gyomorégést szüntet a

Csokonai ásványvíz.

Kérje mindenütt!!!

**Uj látszerész
üzlet
nyílik a
Piac u. 56. sz. alatt**
Megyeháza mellett.

Elfogták a Kántor bazárüzlet betörőit Köztük van a villamosjegyzetecskék csalója is

Beszámoltunk arról, hogy néhány nappal ezelőtt betörték a Kántor-féle játékaru üzletbe a Piac-utcán és onnan mintegy 120 pengő értékű játékszert elloptak. A betörést fényes nappal követék el a lépcsőházból nyíló raktárban. Felfeszítették ennek vaspántját és így hatoltak be a helyiségbe. A fettegek azokból a játékokból vittek el, amiket már karácsonyi ajándéknak vásároltak meg és dobozokban tették félre.

A rendőrség a megindult nyomozás során az adatok alapján kezdettől fogva úgy látta, hogy fiatalok a gyermekek követték el a betörést és ez a feltevés helyesnek is bizonyult. Szücs Jenő detektív foglalkozott az ügyvel, amikor észrevették, hogy fiataloknak egy-egy darab értékes játékszert elakarnak adni az utcán. A nyomozás során azután megállapították, hogy négytagú kiskorúakból álló társaság törte fel az üzlet raktárának ajtaját és ők vittek el az ajándéktárgyakat, miket azután néhány fillérért igyekeztek értékesíteni darabonként.

Az egyik fiatalok azonos a trafikok dézsmalójával. Mint annak idején jelentették, több ízben megjelent a dohánykiszáradékban egy fiatal gyermek, aki jegyzeteket kért. Amikor már megkapta, fizetés előtt azzal a trükkel, hogy kinn felejtette a pénzt hozzátartozójának, kilépett a trafikból és megszökött a jeggyel. Ily módon mintegy 30 pengő értékű jegyzeteket esalt ki különböző helyeken. Ez a kiskorú nemrég került csak ki a javítóintézetből és máris újabb bünteslekményeket követelt el. A rendőrség átadta őket a fiatalok bíróságának a további eljárás lefolytatása végett.

Elfogtak egy szélhámost, aki rejtélyes lopásokkal rettegésben tartotta volt gazdasszonyát

**A lelketlen nő meglapta és becsapta
a Demkében fekvő szegény asszonyokat**

Bonyolult bünsorozat foglalkoztatta napokon keresztül a rendőrséget. Sablonosan kezdődött az ügy. Özv. Mandel Ernőné, Csokonai uca 7. szám alatt lakos tett feljelentést Zombori Juliánna 20 éves cselédleány ellen, aki 140 pengő készpénzt, lakásának bezárt szekrényéből ellopta, több értékes fehéreművel és holmijával együtt. A nyomozást megindították az ügyben, közben azonban újabb és újabb fordulatok keletkeztek az ügyben.

Özv. Mandel Ernőné úgyszólván napokig megjelent a rendőrségen és kétségbeesve panaszkodott, hogy egymás után tűnnek el az ingóságok a lakásából. Valóságilag beteggő tette a régműlet, mert mindennap arra ébredt, hogy valami eltűnt a szobájából. Ezek a dolgok annyira megviselték már idegzetét, hogy félt még otthon tartózkodni is. Az ingóságok rejtélyes eltűnésének pedig nem tudta magyarázatát adni, hiszen a ház állandóan lakat alatt volt, s bemászni a magas falakon keresztül lehetetlen és a betörésnek nyomát sem lehetett találni.

Most azután a rendőrség elfogta Zombori Juliánna, a károsult özvegyasszony volt cselédleányát, akinek a kihallgatása meglepő eredményekkel járt Zombori Juliánna, aki jelenleg lakás és foglalkozás nélkül áll elmondotta, hogy egy alkalommal a széken találta a szekrény kucsaát s így jutott hozzá a 110 pengőhöz, amit a retikülből vett ki. Beismerte azt is, hogy a fehéreműveket is ellopta gazdasszonyától és azokat eljuttatta Zombori Juliánna tartózkodási helyére a nyomozás során, a lány éppen akkor kelt fel reggel az ágyból és a díszesen hímezett selyem hálóing volt rajta, amit Mandelnétől lopott. Elmondotta, hogy a lopott pénzt, amelyből csak 110 pengőt ismert be, régi adóssággokra költötte.

Beismerése során elmondotta, hogy amikor Mandelné felmondott neki, magával vitte a lakás kulcsát és a Virág uca 4. számú házba költözött Asztalos Istvánhoz, aki vadházastársával, Szabó Máriával állt együtt ott. Szabó Máriával megbeszéltek, hogy Mandelné kapukulcsával időnként be fognak menni a lakásba és lopnak. Így következtek azok a rejtélyes eltűnések, melyeknek Mandelné nem tudta okát adni. Amíg Szabó Mária kint az utcán, vagy az udvaron falazott, Zombori Juliánna a nála levő kapukulcs segítségével behatolt a lakásba, azután mikor megszédtek magukat, eltávoztak. Így tűnt el nyom nélkül napról-napra egy-egy kép a fal-

ról, az óra az asztalról, a lábtörő a padlóról, ruhaneműk a szekrényből villanylámpa, stb. Ezek a megismétlődő jelenségek olyan rettegésben tartották az özvegyet, hogy mindig el volt készülőve rá, hogy valamije eltűnik, mikor hazamegy.

Egy alkalommal Asztalos István arra kérte Zombori Juliánna, hogy hozzon neki egy télikabátot. A leány Szabó Máriával ismét elment özv. Mandelné lakásába és elhozott egy télikabátot, melynek belését felhasználták, a szövetből pedig zakót akartak csináltatni. Az egyéb lopott ingóságokat részint a szűvásárban adták el, részint megtalálták a Virág uca 4. sz. házban.

Kiderült továbbá, hogy Zombori Juliánna nemcsak Mandelnét tartotta igazolomban, hanem lelketlenül megcsalta a DEMKE-ben fekvő szülés előtt álló asszonyokat, akiknek bizalmába férközt és meglapta őket. Ezek a szegény asszonyok megbíztak benne s nem tudták, hogy egy szélhámosnő kihasználja őket. Így például Felleg Teréz ruháit elvitte attól az asszonytól, akire rábízta, őrizze meg, míg ő a Demke-ben fekszik, azt mondva, hogy megbizásból teszi. Másodszor is megjelent aztán ezen a helyen, Szabó Jánosné, Szent Anna uca 36. szám alatti lakosnál, ekkor lefeszítette a lakásról a lakatot, jól lakott az ott talált élelmiszerekből s eltávozott. A DEMKE-ben fekvő Kocsis Annától, Mátyás Lőrénétől, Görög Annától lopott még el ingóságokat és ez utóbbtól négy pengőt esalt ki, hogy ha elhagyja a betegágyat, állást keres neki. Elvitte még a DEMKE II. emeleti folyosójáról egy asztalterítőt és párnát is és egy köcsögöt is kilopott a József kir. herceg uca 58. alól, a törött üvegi ablakból.

A nyomozás során előállították Szabó Máriát is, akivel együtt követte el a lopásokat és ez még külön beismerte, hogy a József kir. herceg uca 50. sz. házban a folyosón levő éléskamrát kifosztották vadházastársával együtt. — Nagymennyiségű zsírt, befőttöt, libát stb. vittek el és jól éltek. A Rákóczi u. 35. szám alól tíz cserép virágot loptak. Ezeket a lopásokat úgy követték el, hogy házról-házra jártak vadházastársával közörműni valót kérve és közben amit tudtak, elloptak. Az éléskamrát egy nap alatt kétszer dezsmálták meg.

A nyomozás befejezése után Zombori Juliánna a rendőrség őrizetbe vette, Szabó Mária el volt már ítélve lopás címén, szabadlában maradt, míg vadházastársá megszökött.

KARÁCSONYRA

Gyermek téli harisnya	—40-től
1 drb gyermek kézimunka-doboz	—42-től
1 drb divat muszlinkendő	—75-től
Frottír törülköző	—98-tól
Divatkockás szövet	1'44-től
Kockás teveszörpapucs	2'90-től
Leányka- és fiúszveter	4.—
Flanell ing, divatmintás	3'75
Férfi öltönytöve	5'80
Bolyhos téli kalap	6'95
Meleg, egész bundacipő	10'80
Férfi házikabát	18'50
Férfi télikabát	34.—
Bueno szürke darab-bunda	52.—

Selyem- és szövetmaradékok rendkívüli karácsonyi árban!

Benyáts ÁRUHÁZ

Halálos éjszakai mulatás a Nyilastelepen

Szivenlőtte magát egy fiatal ember

Öngyilkosság történt esütörtökön délután a Nyilastelepen. Vitéz Szepe László Hétfő-utca 61. szám alatti vendéglős fia revolverrel szivenlőtte magát és meghalt.

A 25 éves fiatal ember előző este mulatni volt valahol a városban és csak dél felé vetődött haza. Otthon rosszalották, hogy olyan hosszú ideig elmaradt a háztól és még délután is látszott rajta, hogy italtól állapottban van. Egyébként azonban semmi sem mutatta, hogy végzetes terveket forgat a fejében. Délben egy óra körül a lakásban hirtelen revolverdörrenésre lettek figyelmesek. Szülei ijedten rohantak a lövés hangjára a szobába és megdöbbenve látták, hogy fiuk véresen, eszméletlen állapotban fekszik a padlón. Mellette a kilőtt revolver fe-

küdt. A helyszínre érkezett orvos már csak a beállott halált konstatálhatta.

Az orvosi megállapítás szerint a golyó a bal oldali borda között hatolt a testbe és szívbénulást okozott, mely azonnal végzett vele. Hogy miért ment a fiatal ember a halálba, azt ezidőszent nem sikerült kideríteni. Senkinek egy szóval sem említette, hogy valami baja volna, búcsúlevelet sem hagyott hátra. Találtak nála sok szerelmes levelet és az a feltevés, hogy szerelmi bántában ment a halálba.

A nyomozóhatóság a 6.75 mm-es revolvért lefoglalta, a tragikus véget ért fiatal ember holttestét kiszállította a köztemető halottas házába.

Felmentve a gyújtogatás vádja alól Kétévi fegyházbüntetés után jogerős felmentés

Tegnap foglalkozott a debreceni tábla azzal a gyújtogatási bűnüggyel, amelynek vádlottjai Grünfeld Margit és Grünfeld Klára, volt nyiregyházi kalapszalón-tulajdonosok voltak. Grünfeldéknek a Luther-Házban volt kalapszalónjuk s az elmúlt télen titokzatos körülmények között kigyulladt a kalapszalón. A vizsgálat során gyújtózsínort, denaturált szeszt és szalmesutakot találtak a kalapszalónban, ami kétségtelen jele volt a gyújtogatásnak.

A nyiregyházi törvényszék Grünfeld Margitot két évi fegyházzal, Grünfeld Klárát 8 hónapi börtönnel ítélte. A Grünfeld-nővérek most is megmaradtak állításuk mellett, hogy tudniillik üzletükbe valaki betört és az gyújtotta fel az üzletet. A tábla bizonyítás kiegészítés elrendelésével elnapolta a tárgyalást, melyet a múlt hónapban tartottak meg.

A tegnapi folytatolagos főtárgyaláson a tábla úgy találta, hogy nincs megnyugtató bizonyíték a bűnösség megállapítására és ezért felmentette a Grünfeld-nővéreket a vád alól. Az ítélet jogerős.

—Genovában épült Európa legmagasabb felhőkarcolója, 116 méter magasságban. A felhőkarcolónak 11 liftje és a föld alatt 1500 szelmélt befogadó filmszínháza van.

Gambrinus-Étterem ételkülönlegességei:

KEDD: Bablèves füstölt oldalassal. CSÜTÖRTÖK: Ujházi tyúklevés és füstölt csülök tormával. PÉNTEK: Halkülönlegességek. SZOMBAT: Házi vegyes hurka és Erdélyi toroskáposzta.

Ismét Magyar Gyuszi és Jóska muzsikál.

Táblás ház előtt folyt le a ref. gimnázium irodalmi ünnepélye

Dr Kun Sándor nagyszabású ünnepi beszéde

Az egész magyarság keresi önmaga legjobb lényét, arcát, egy magyarabb tősgyökeresebb életformát.

Rendkívüli nagy siker mellett mutatta be a református gimnázium háromszáz főtől álló „színesz csapata” a magyar múltat, dalban, versben. Amire még soha sem volt példa, táblás ház előtt játszottak, sőt püspöki palotában négy órákor megismétlésre kerülő előadásra is már csak kevés jegy kapható a színházi pénztárnál.

Az ünnepély első száma dr. Kun Sándor gimnáziumi igazgató ünnepi beszéde volt, amelyben rávilágított a legnagyobb magyar kérdésekre. Beszédében többek között ezeket mondta:

— A debreceni református Kollégium gimnáziumának irodalmi ünnepélyéhez eszméltató jelmondatul Garay Jánosnak következő örökérvényű és örökérvényű sorait választottuk:

Csak elfajult kor hős elődökét,
A lelkes eljár ősei sirlakához,
S gyűjt régi fényedű szövevényeket.

— A múlt dicsőségének megtermékenyítő és építő ereje, a múlt hitet és önbizalmat fakasztó értékeinek újból való felfedezésére a továbbplántálására mindig nagy szükség van, de különösen a mai időkben.

— Valódi magyar fajiságunkra annyira jellemző népi hagyományaink, ősi népkultúránk rohamosan sorvad és pusztul. Szerencsére a teljes feledésbe merülés előtt erőtlen gyűjtési munka indult meg a néprajz, néprajz, népművészet, népzene, népköltészet terén és így még sok faji értéket meg lehetett menteni.

— Napjainkban az egész magyarság keresi önmaga legjobb lényét, arcát egy magyarabb, tősgyökeresebb életformát a szellemi, társadalmi és gazdasági élet különböző síkjain. Egyelőre még a külsőségekben a legszembetűnőbb magyarokodásunk, de ezt a divatot nem szabad elcsúsztatnunk, hanem ki kell használnunk, hatásait ki kell mélyítenünk hogy magyarságtudatunk átjárhassa egyéni és nemzeti életünk minden megnyilvánulását.

— A mai világ irizatos erőpróbájában mi adhatna kis nemzetünknek erősebb hitet önálló létének, függetlenségének jogához, bizalmat a maga értékei, ereje, küldetése iránt, mint múltunknak és a történelmi magyar népségnek kimeríthetetlen kincsesháza? — Ennek kiaknázására és bemutatására kell törekednie a szellemi élet minden tényezőjének.

— A magasszínű ma magyar sorskérdésé lett. Új, egészségesebb és öntudatosabb magyar nemzedékre van szükségünk. Ennek a nevelésnek az egész társadalom életét fel kell ölelnie.

— Mostani ünnepélyrendezésünknek az a legfőbb célja, hogy ifjúságunk az öntevékenység pedagógiái és a személyes átélés pszichológiai elvének alkalmazásával egy eredeti történelmi képsorozatban felelevenítse a magyar múltnak néhány jellemző értékes vonását, dalban, versben.

A magasszínű megnyitói beszédet a közönség viharos tapsal fogadta és utána mindjárt megkezdődött az előadás.

A közönségnek nagyon tetszett az előadás minden képe és szereplője. Az általános nagy sikerből is kiemelkedtek Palóczy Péter, Füzessy Aranka, Bakó Andor, Tuba Elek, Nagy Olga, vitéz Kádár Béla, Kocsár Károly, Novák József, Pathó Zsigmond, Zsirus József, Hadady Barna, Pótor Aladár, Paragh István, Tóth János, Dohár István, Pathó Zsigmond, Keresztessy Sándor, Andorkó László, Nagy Ilona, Jakab Tibor, Barla József, Haragos Margit, Szini Ibolya, Tollas Julia, Paukovits Jolán, bátran játszott a két kis gyermek szereplő: Kórisz Ibolya és Kiss Irénke, a regösök: Kocsár László, Péter Pál, Kiss Ferenc, Gáll Sándor és Barna János szép sikert arattak, az első jelenet előzenéje Kiss Lajos művészetét igazolja.

Solán gratuláltak Molnár Pál tanárnak aki a rendezői gárda élén fejtett ki hónapokon át nagy tevékenységet a siker érdekében és Frimmer Pál fémipariskolai oktató-főművezetőnek, aki a darabokat valóban magas színvonalon betanította és rendezte.

A társadalmi segítőbizottság ülése

December 19-én nyílik meg a népkönyha

Csökkent a társadalmi gyűjtés összege, de még így is Debrecen vezet az országban

Debrecen város társadalmi segítő bizottsága dr. Kupinszky Sándor tanácsnok elnöklésével tegnap tartotta ülését.

Dr. Kupinszky Sándor tanácsnok bejelentette, hogy a társadalmi gyűjtés eredménye november végével 63,741 pengót tett ki, ami tízezer pengő körüli visszaesést mutat az előző évhez viszonyítva. Ennek okát a rendkívüli állapotokban kell keresni. Így is Debrecen még mindig vezet e téren a vidéki városok között. Téli tüzelőanyag gyűjtésben a múlt évinél jobb az eredmény 77 és fél mázsa fa gyűlt össze a tűzfakereskedőtől. Ha szűkösen is, de sikerült segítséget nyújtani a rászorultaknak. Részletes tájékoztatást nyújtott a segítés módzatairól.

Ráthonyi Lajos igazgató és Tatay Zoltán árvászeki elnök szóltak hozzá a segélyezések kérdéséhez. Dr. Lengyel Zoltán főorvos a nehéz helyzetben levő lelkészövegyek érdekében szólt fel és indítványt tett arról, hogy a jövőben a segélyezéseket egységesen kezeljék, minden jótékony egyesület, asztaltársaság juttassa el a segélyezettjeinek névsorát a Népjóléti Hivatalhoz. Két évvel ezelőtt megtörtént, hogy a Tégla-utóba vissza kellett hozni a szeretetszolgálatokat, mert nem találtak rászorultakat.

Ráthonyi Lajos megvilágította felszólalásában ezt az esetet. Valóban visszahozták a kivitt szeretetszolgálatokat, de nem azért, mert nem lett volna rászorult, hanem mert egyik politikai párt akart külön akciót végrehajtani s mivel ezt ebben a formában nem engedték.

Csomor Gyula törvényhatósági bizottsági tag kijelentette, hogy ő nem tartja olyan nagy bajnak, ha valamelyik rászorult esetleg két helyről is kap segélyt. Nem jut rossz helyre. Kérdést intézett, hogy a népkönyha mikor nyílik meg, mire Kupinszky Sándor tanácsnok kijelentette, hogy a népkönyhát december 19-én, kedden nyitják meg.

Ékszer, órák Pintér Gusztávnál vásárolhat

logosóbban Ferecz József ut 18.

tanította és rendezte.

Az előadás nagy sikerére legjellemzőbb, hogy nemcsak a tiszántúli nagy városokból, hanem még Budapestról, s Hódmezővásárhelyről is jöttek Debrecenbe vendégek, hogy az igazán felejtethetetlen élményt jelentő játékban gyönyörködjenek.

Sass Béláné úrasszony kérte, hogy szűkebb keretek között a nyári hónapokban is tartsák fenn a népkönyhát a rászorultak részére.

Tatay Zoltán felvetette a gondolatot, hogy nem-e lehetne a népkönyhát olcsóbbá és hosszabb ideig működővé tenni, ha a szociális ügyosztály saját gazdaságában termelné a szükségletet. — Kupinszky tanácsnok rámutatott, hogy ehhez személyzet kellene a gazdaság részére, tehát nem jelentene megtakarítást.

A belsőohati gazdaság bérlője felhívta a segítő bizottság figyelmét a belsőohati komenciós családok körülből 200 gyermekére. Ecéra 150 pengőt megszavaztak.

Bejelentette Kupinszky tanácsnok, hogy az inségakció költségvetésének keretében 12 ezer pengő értékben csnáltatott gyermekruhák és cipők kiosztását a jövőhéten végrehajtják. A kiosztás egyrésze Lossonczy Istvánné, a főispán neje jelenlétében a Népjóléti Hivatalban, csütörtökön délelőtt már megkezdődött.

A Tégla-utó szegény lakosai közül néhányan kértek a bizottságtól 10—100 pengő kölcsönt, házaik tatarozására. A kértet nem tartják teljesíthetőnek.

hadjűllege bennök tovább élt.

HA a hajdú nép elegendő faji erejét a királyi hatalom elnyomás helyett még fejlesztette volna, a népszaporodás hullámverése előntötte volna a Tiszavéki tájat, úgyhogy nem egy virágzóvá fejlődött hajdúkerület létezhett volna, hanem szerte szét akkor tíz hajdúkerület alakulhatott volna az idők folyamán a Bocskay fejedelem által megkezdett hajdútelepítés dicsőségére.

Anyakönyvi hírek

Születések: Tóth Jenő cipészsegéd, Nyil uca 44., fiú Jenő. Török Ernő gépészmérnök, Pápai József uca 14. f. Attila. Illyés János napszámos, Haláp 73. leány Margit. Andriko József hentes és mészárosmester, Böszörményi út 17. leány Katalin. Gencsi Béla MÁV irodakézelő, Csokonai uca 36., leány Gabriella, Zoványi László alk. munkás, Sándor uca 5., fiú László. Kubinyi Ferenc városi tisztviselő, Faiskola uca 7., fiú Péter. Barna Viktor napszámos, Torockó uca 31. fiú Sándor. Montlika János Dombos-tanya, fiú Imre. Balázs Kálmán dohánykertész, Hosszúpályi 1. Viola. Farkas Mihály napszámos Nagyiván, leány Irén. Papp Lajos községi tisztviselő, Balmazújváros, fiú Lajos. Varga József kőművessegéd, József kir. herceg uca 56., leány Mária. Czece István napszámos, Hódi B. uca 76. 1. Ilona. Sándor Ferenc gazdálkodó, leány Erzsébet.

Eljegyzések: Gein György kőműves s. Berek u. 10.—Fülöp Róza Kuruc u. 112. Kamanczi György bérautó vállalkozó Piac u. 77.—Drabek Müller Zsófia Varga u. 40. Jurovics Simon bitoktató Kar u. 42.—Deutsch Irén Tégla-utó, Szabó József fm. npsz. Bellegelő 302.—Somogyi Julianna Pac 19. sz. Kürthy Olivér gazd. ellenőr Feldebrő —Lőrincz Zsuzsanna Klára Nyugati u.

40. sz.

Házasságok: Jánosi Lajos műszaki örömlő Gyár u. 13.—Orosz Julianna ugyanott. Tóth Mihály fm. Haláp 7.—Molnár Eszter József kir. hg. u. 43. Kiss Mihály gazd. eseléd Hajó u. 12.—Mike Piroka Nyitra u. 7. Hahn Ferenc egyet. altiszt Idegklinika—Cserenyés Margit Jánosi u. 20. Pollák Sándor villanyszerelő Ferenc József út 58.—Goldstein Margit József kir. hg. u. 43. Hammer Ferenc fm. Ebes 15.—Bökényi Julianna Ebes 15. Tégla-utó Lajos takarékpénztári cégvezető Kassa út 33.—Kuruc Ilona Bánffy u. 12. Deák Elek fm. Vámospércs—Kovács Julianna Haláp 39. Goldstein Samuel fakereskedő s. Ujfehértó—Berger Olga Csenger.

Halálozások: Mercs Sándor ref. 1 napos. Özv. Szöke Istvánné Körner Vilma ref. 89 éves, Szent Anna u. 34. Horváth Sándorné Nagy Róza ref. 63 éves, Dembinszky ó. 30. Nagy István dohánykertész rk. 81 éves. Hollós u. 1. Horváth Pálné Horváth Teréz ref. 73 éves, Kinizsi u. 39. Dr. Molnár Béla vm. köziz. gyak. ref. 25 éves, Attila tér 7. Szász Istvánné Csuka Julianna ref. 44 éves, Hosszúpályi.

Vitéz Thuránszky sajtófőnök a vidéki sajtó fontosságáról

A Vidéki Lapok Országos Egyesülete szerdán tartotta évi közgyűlését Budapesten. A közgyűlésen megjelent vitéz Thuránszky László, a miniszterelnökségi sajtóosztályának vezetője, Ullain-Roviczky Antal dr. külügyi sajtófőnök, Dulin Elek dr. miniszteri tanácsos, Gáspár Jenő a Sajtó Kamara képviselőjében és mások.

Lékay-Lingauer Albin üdvözölte vitéz Thuránszky László sajtófőnököt, aki válaszában rámutatott a vidéki sajtó nagy fontosságára, hangoztatva, hogy a vidéki sajtónak is ugyanolyan szerepet kíván juttatni, mint a fővárosinak. Nagy fontossága van a vidéki sajtónak, amikor lelkiileg, szellemileg fel kell készülnünk. A sajtó létezésére a jövőre való előkészítés, ez mint hivatás egyike a legnemesebbeknek, mert hiszen vezeti, irányítja a társadalmat és a nemzetet. A közgyűlés a jövő évre egyhanguan az ideai tisztikart választotta meg.

Nyugalomba vonult a győri polgármester

Győr közgyűlésén Spath Gyula polgármester benyújtotta nyugdíjazás iránti kérelmét miután 35 évi szolgálati idejét betöltötte. A közgyűlés elfogadta a kérelmet és elhatározta a polgármester nyugdíjazását január 15-re.

Moszkvába utazott a római szovjet nagykövet

London, december 14. Londonban nagy érdeklődést keltett, hogy az új római szovjet nagykövet, akitől az orosz és orosz viszály javítását és főképpen Abesszinia hódításának elismerését várták, hirtelen Moszkvába utazott vissza, amit a heves szovjetellenes és finnbarát tüntetésekkel hoznak kapcsolatba. A News Chronicle szerint a követ utazásának célja, hogy új utasításokat kérjen a szovjet kormánytól. Azt hiszik, hogy Roszo moszkvai orosz nagykövet nemsokára Rómába megy, hogy Mussolinifól új utasításokat kérjen.

Könyvujdonságok

Képes és mesekönyvek, alkalmi áru könyvek

Grünmann antikváriumban

Piac n. 53. szám.

Ma alispánválasztás a megyénél

Ujra Rásó Istvánt választják meg.

A közgyűlés egyik legfontosabb tárgya az alispáni szék betöltése. Az alispáni állásra egyhangulag Rásó István alispánt választják meg ismét, akinek köztisztviselői állású egyénisége, a vármegye érdekében folytatott nagyjelentőségű munkásságának legszebb elismerése, hogy vele szemben nem pályázott senki Hajdú vármegye alispáni székére. A közgyűlésen több fontos ügy kerül tárgyalásra és a különböző bizottságok választása is szerepel a tárgysorozaton.

Az Árpád-téri gyülekezet búcsúzása Márki Kalmántól

Márki Kalmán segédlelkész a ref. egyház presbiteriuma megválasztotta az Ary Gyula pénztárnokká választásával megüresedett ellenőri állásra. Márki Kalmán december hó 15-én foglalja el új állását, a Kálvin-tér 17. sz. alatti egyházi hivatalban. Az árpád-téri gyülekezet december hó 13-án a szerdai valóságos-est keretében búcsúzott segédlelkészétől. A nagyszámmal egybegyűlt hívek Márki Kalmán kedvelt énekét énekeltek, a 153. dicsőítet. Dr. Hegyaljai Kiss Géza vezető lelképásztor az irasmagyarzatban emlékezett meg a boldog szolgáról, aki nem vár hiába. — Kovács Lajos egyházzrészli gondnok, m. kir. postafőtanácsos, állott meg ezután az emelvényen, az ünneppel. Szívrható szavaiban elmondotta, hogy Márki Kalmán 14 évi szolgálata a debreceni egyházban, 6 évi szolgálata az árpád-téri gyülekezetben nem volt eredménytelen. Szerény egyéniségével harmonikusan tudott beilleszkedni a gyülekezet családjának környezetébe, tapintatával okosan tudta megoldani a nehéz helyzetek kérdéseit és helyetteslelkézi fardozásának része van abban, hogy az árpád-téri egyházzrészben ma olyan elevenen lüktető a hitélet. A gyülekezet minden rétegének, egyesületének a nevében vett búcsút a távozó segédlelkész től és emlékül átnyújtotta neki a Nőegylet gyűjtéséből és a hívek adományából vett ezüst órát és pohárkészletet. Márki Kalmán meghatva köszönte meg a szeretet jeleit s bár ő már elbúcsúzott a gyülekezetől vasárnap a templomban, elköszönésekor hálás szívvel kérte Isten áldását a gyülekezetre. A vezető lelképásztor áldást kívánt Márki Kalmánra az új munkatérén. — Ezután bejelentette a gyülekezetnek, hogy régi megállapodás szerint Debrecen belsőegyházzrészében csak jelenen végezett, vagy magasabb képzettségű, kétvizsgás egyén lehet a segédlelkész, ezért D. dr. Révész Imre püspök azt rendelte ki, aki következett és aki éppen a mai napon tette le a teológiai doktorátust, Erdő Mihályt. A hívek a távozó régi segédlelkészről melegen elköszönve az új segédlelkészről örömmel üdvözölték.

Megérkeztek a testvérközségek kiállításának résztvevői

A tegnapi napon autón Debrecenbe érkeztek a testvérközségek népművészeti kiállításának résztvevői és rendezői. Megérkezett Dabos Sándor ökörművész főjegyző feleségével, Vaszőcsik Endre, Szopkó Emil esperes, Kanyuk János bíró, Kleine Zoltán, Pavlik Irén kézimunka tanítók, Sztupál Ferenc és Csüri János iskolaigazgatók.

A megérkező vendégeket dr. Balog Sándor főjegyző és dr. Kupinszky Sándor tanácsnok fogadta és azok megkezdték a kiállítás rendezését. Több levante is megérkezett a testvérközségekből, akik a testvérközségeknek a város háza melletti téren rendezett karácsonyfa árusítását végzik. Ugy a karácsonyfa árusítás, mint a népművészeti kiállítás a testvérközségek szegény gyermekeinek felnevelésére fordítatik.

Ajándékot

vegyünk

SZERETTEINKNEK

Pénzt takarít meg, ha karácsonyi ajándéktárgyakat vagy porcellán és díszműveket

íj. Knöfler Henriknél vásárol Csapó u. 14.

KARÁCSONYRA

manicúr-, fésű-, parfüm kazetták legolcsóbban

Parfümeria Kardos Piac u. 61.

Karácsonyra gyermekeknek leghasznosabb ajándékok

Geigertől Piac u. 7.

Piyama 3-48-tól, kesztyű 0-92-től, játékosruha 2-98, leánykaruha 2-18.

AJÁNDÉKOT olcsón vásárolhat

OROSZ bazárban, Simonffy u. 1.

Babák, játékok, pénztárcák, relikviák nagy választékban.

Karácsonyra

rádiót, csillárt részletre is

ROBOZ és HAMMERTŐL Piac u. 8.

Képeskönyvek, mesekönyvek, ijtusági iratok legnagyobb választékban olcsón

Aczél Antikváriumban, Széchenyi u. 2.

Ugyanott előjegyzési, kasor és szobnaplókat.

Szemüveget

Látcsövet

Fényképezőgépet

Ungártól

Széchenyi u. 1.

DAUERJÉT, FRIZURÁJÁT

KARÁCSONYRA IS

BATÁNÁL készíttesse, Simonffy u. 1.

Kézimunkák
disz-zászlók
címerek

Szentanna u. 10.

készítője

Pikó gobellinfestő.

Karácsonyfa disz,

szaloncukor, déligyümölcsök, óriási választékban legolcsóbban CSEMEGE ÜZLETBEN Bódéval szemben a barakban.

Ekszerreit, óráit készíttesse, javíttassa

vásárolja MOSKOVICS SÁNDORNÁL

DEBRECEN, PIAC UCCA 41. SZ.

Balatoni, tiszai
és biharugrai

HALAK

olcsón beszerezhetők

HALCSARNOK

József kir. herceg u. 2.

Telefon 10-45. szám.

Üzletáthelyezés miatt

olcsó karácsonyi vásárt rendez

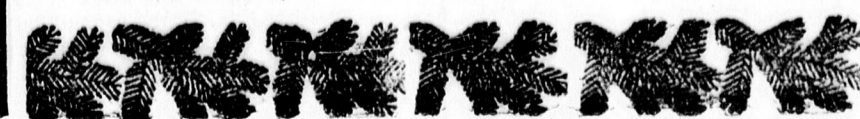
Szilágyi Lajos kézimunka és női divat-üzlet

KISTEMPLON NELLETT

Debreceni ember

debreceni kereskedőnél

és iparosnál szerzi be szükségletét.

Tömegesen pályáznak a megüresedett városi állásokra

Debrecen város törvényhatóságának december 18-i közgyűlése több városi állás betöltése ügyében fog dönteni. Így elsősorban a Kiss Ferenc fűrdőigazgató nyugalmabavonulásával megüresedett irodaigazgatói állást fogják betölteni.

Az irodaigazgatói állásra 19-en pályáznak. Ezek a következők: dr. Bán Géza, Böszörményi Géza, Buday Mihály, vitéz Csillik György, Kerekes Imre, Keveházi Lajos, Kiss Ernő, Mogyoróssy László, Nagy Sándor, Papp Ferenc, Rankay Gyula, Rappensberger Andor, Romhányi László, Seres László, Szathmáry Kálmán, Szabó Zoltán, Török Tibor, Vajay Imre és Veress Zsigmond.

A X. fizetési osztályba sorozott kezelési tisztviselői állásra 27-en pályáztak. A XI. fizetési osztályba sorozott kezelési tisztviselői állásra húszan, a segédnyilvántartói állásra 14-en pályáztak.

Győrffy István emlékünnepe az egyetemen

A magyar élet korán elhunyt kiváló harcosa emlékének hódol vasárnap az Egyetem, Debrecen városa és minden magyar, akinek csak szívében van a magyar nép, a magyar jövő ügye. Mert ezért küzdött Győrffy. Kidöleése után azonban nem maradt árván a zászló. Akadtak férfiak, akik tovább akarják és fogják is vinni azt a győzelemre. Az emlékezés mellett tehát ez az ünnepély ígérte a jövőre nézve. Az ebbe vetett hitükről fognak vallást tenni az ünnepély szónokai: dr. Hüttl Tivadar e. i. rector, dr. Csüry Bálint, a kitünőtudós professzor, dr. Bakó Elemér és dr. Végh József tanársegédek, Csüry professzor jeles tanítványai. Szerepel még a műsoron Galánffy Lajos zongoraszám, a Dóczy Tanítónépzőintézet és a Kollégium polgári fiú iskolájának énekara.

Az ünnepély 17-én délelőtt 11 órakor kezdődik az Egyetem aulájában.

500 pengős betörés a külsőségen

Vakmerő betörés történt a külsőségt városrészen. Ismeretlen tettes behatolt Ambrus Márton MÁV műhelyi hegesztő Hodási Lukács utca 13. szám alatti lakásába és onnan értékes ingóságokat zsákmányolt.

Ambrus munkájából hazatérve az esti órákban nagy meglepetéssel látta, hogy lakásában minden fej van forgatva, a szekrényajtók tárva, nyitva, tartalmuk a földön széthányva hever. Megdöbbenve tapasztalta, hogy több értékes holmiját ellopták. Jelenítette a betörést a nyomozóhatóságnak. A megindult vizsgálat során kitért, hogy a tettes úgy jutott a lakásba, hogy a konyhaablak dróthálózatát kiszakította, a lyukon bemászott és így jutott a szobába, ahol a nyitott szekrényekből elloptott egy fekete plüsbélésű férfi télikabátot, egy báránybörgalléros télikabátot, szürke raglánt, férfi és női cipőket, lepedővásznat, férfi fehérneműt, ékszerket, aranykarórát, arany vastag férfi karikagyűrűt. Az elloptott ingóságok 500 P értékét képviselnek. A nyomozóknak több adat jutott birtokukba és ennek alapján remélhető, hogy a betörést egy rövidesen kézrekerül és ítérv derül több más hasonló bűncselekményre is, mert az a gyanú, hogy a betörést egy megrögzött bűnöző követte el, akít számos hasonló lakásfosztogatás vádjá terhel.

— A kövér, idomtalan ember alakja ismét nyulánk és karesz lehet, ha hosszabb időn át reggel éhgyomorrra s este lefekvés előtt is egy-egy pohár természetes Ferenc József keserűvizet iszik. Kérdezze meg orvosát!

HIREK

Szerkesztőség, kiadóhivatal és nyomda:
 Debrecen, József kir. herceg ucca 1. szám
 Telefon nappal: 27-89. (3 mellékállomás),
 éjjel 27-87. — Előfizetési árak havonta
 2.— pengő, negyedévenként 9.— pengő,
 félévre 18.— pengő, egész évre 36.— pengő.
 Egyes szám ára hétköznap 12 fillér, vasár-
 nap 24 fillér.

Gyógyszertárak éjjeli szolgálata de-
 cember 9-től december 16-ig. „Nap”
 Piac u. 1. Telefon 27-73. — „Isteni
 ondviseles” Petőfi tér és Teleki u.
 sarok. Telefon 29-81. — „Arany-
 egyszaru” Kossuth u. 8. Telefon
 34-96. — „Arany János” Csapó u.
 66. Csapó utcai kanyar. Telefon
 11-78. — „Mátyás király” Nyilas
 telep, Vámospercsi út 16. Telefon
 13-83.

MENTŐK TELEFONSZÁMA: 04.
RENDSÉRSÉGI TELEFON: 20-45.

A debreceni evang. egyházközségben gyűjtenek a finnek javára

Az evangélikus magyar püspöki kar körlevelében elrendelte, hogy az ország minden evangélikus egyházközsége gyűjtson Advent III. vasárnapján, december 17-én a **Finu-vöröskereszt javára testvéri adományt.**

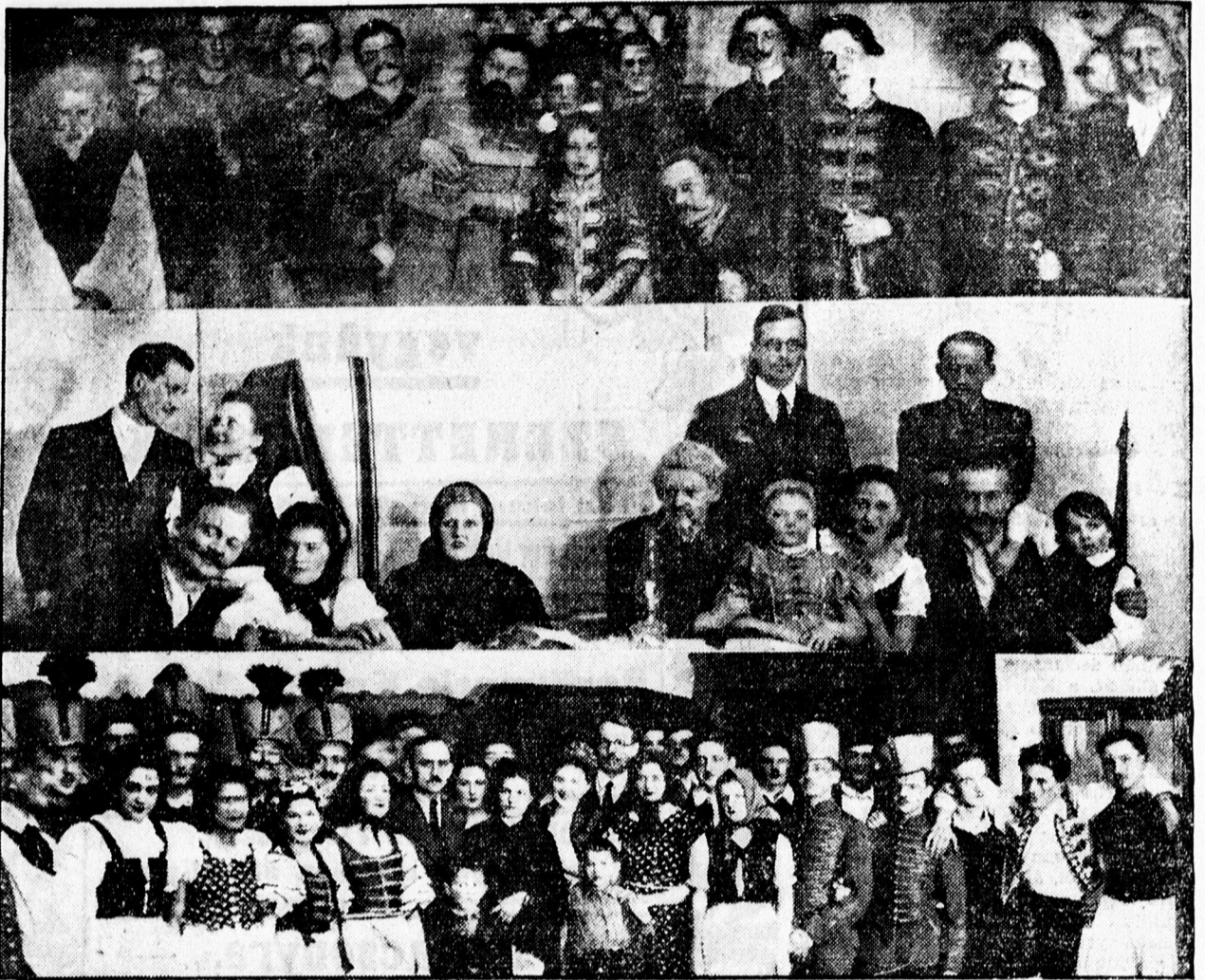
Magyarországon a kicsiny finn népnek első sorban az evangélikus magyarsággal van a legerősebb kapcsolata, mivel az egész finn nemzet nemcsak vérbeli testvére, hanem tiszta evangélikus nemzet lévén, hittestvére is az evangélikus magyarságnak. Értelhető, hogy amikor az idegen Itália, Amerika népe imponáns módon megmozdul a csodásan küzdő, hős finn nép érdekében, akkor a kétszeresen testvér magyar evangélikusság nem maradhat a féltlen szemlélők között.

A debreceni evangélikus egyházközségben is most vasárnap, december hó 17-én lesz gyűjtés és pedig egyrészt templomi perselygyűjtés (offertórium), másrészt házi gyűjtés alakjában. Mivel a segítség sürgős és mivel a házi gyűjtés sokáig tartana, ezután is kéri a lelkései hivatala a híveket és a finnek barátait, akik önkéntes adománnyal éreztetni akarják a finnekkel a magyar testvériséget, szíveskedjenek önkéntes adományaikat az evangélikus egyházközség pénztárába (Tóth Gyula cég, Városháza épülete), vagy a lelkései hivatalba vasárnapig beküldeni. Az országosan gyűjtött összeget D. D. Raffay Sándor litkos tanácsos, ev. püspök, az országos lelkészegyesület elnöke fogja átutaltatni a finn testvérek Vörös keresztjének.

Dr. Kölesy Sándor polgármester nazaérkezett Budapestről, ahol fontos városi ügyekben folytatott tárgyalásokat a minisztériumokban. A polgármester a tegnapi napon átvette hivatalát.

A Vitézi Szék előadása a lengyel hadsereg összeomlásának okairól. Hajdú vármegye és Debrecen sz. kir. város Vitézi Széke 1939. évi december hó 16-án este 6 órakor Debrecenben a Vitézi Székházban előadást rendez. Az előadást vitéz Magyarosy Sándor vk. ezredesi, a 6. számú Vitézi Törzsszék törzskapitánya nyitja meg. Az előadás tárgya: A lengyel hadsereg összeomlásának okai. Tartja vitéz Berényi István ny. tábornok, vitézi székkapitány. Belépődíj nincs. Az előadásra a Vitézi Rendben kívül álló érdeklődőket is szívesen látja a székkapitányság.

Német adventi este. A Debrecenben élő német polgárok december hó 17-én, vasárnap délután 5 órakor tartják hagyományos adventi estéjüket az adventi koszorú alatt a Miklós u. 3. sz. teremben.

Képek a ref. gimnázium ifjúságának előadásáról.

x Ha szép otthon akar! Ne sajnálja a fáradságot, tekintse meg az Ingószögkövetítő (ref. bérpalotában) karácsonyi kiállítását. Eredeti antik és stílbútorok, művészi csillárók, porcellánok, szobrok, festmények, minden elképzelhető dísz tárgyak, zenélőórák stb. Telefon: 11-99. szám.

Sí, turista és sportcipők, siruhák, tréningruhák, vihar-kabátok és háltszakok nagy választékban a CSERKÉSZBOLTBAN.

— Ma van az Actio Catholica világnézetű kurzusának befejező előadástje. Negyedik hete már, hogy minden péntek estén zsűfőlásig megtelik a piarista gimnázium díszterme érdeklődőkkel, hogy meghallgassák az Actio Catholica debreceni kulturális szakosztályának rendezésében immár végzető világnézetű kurzus országos hírv előadóinak nagy igényelt is ki-elégítő előadásait. Ma tartják a világnézetű kurzus utolsó előadástjét, mikor is a budapesti rádióból is nagyon jól ismert kiváló előadó s országos hírv pedagógus, dr. Jandik József budapesti érseki hittanári biztos ad elő elsőnek nagy érdeklődésre számot-tartó tárgyról „A Szentlélek a lélektelen világban” címmel. Előadása után Pécsvárady Ferenc hegedűművész adja elő Schubert Ave Maria-ját. Sokkal jobban ismerjük Pécsvárady Ferenc kiváló képességeit, semhogy külön bemutatásra szorulna. Zongorán leánya, dr. Murányi Ernőné úrasszony kíséri. A kurzus befejező előadását P. Reisz Elemér jézustársasági atya, a Katolikus Missziók szerkesztője tartja a következő címmel: „Krisztus helyettese Genezáretnél, Rómában és az Északi-sarkon”. Az Actio Catholica végzető világnézetű kurzusára a koronát a piarista gimnázium nagy lendületre kapó énekkarának énekszámai teszik. A kar agilis és kiváló felkészültségű karnagyának, Akos István piarista tanárnak vezénylese mellett előadásra kerülnek a következő énekszámok: Halmos László, Minden földek... (vegyes kórus). Haves: Karácsony ünnepe (hat-

szólamú kánon) és Christus vincit (zongorakisérettel). A befejező előadást is nagy érdeklődés előzi meg. Az előadások a piarista gimnázium dísztermében hat órakor kezdődnek s látogatásuk díjtalan.

x Gyorsíróversenyt rendez a Gyorsírók Társasága, december hó 16-án, három órakor a fiú kereskedelmiben 60—80, 100, 120, 150, 200, 250 szótagos versenyszakokkal. Verseny után közgyűlés.

— A német gazdasági küldöttség hazaindult Bukarestből. Dr Clodius a gazdasági küldöttség vezetője külön repülőgépet kért Berlinből a hazautazáshoz.

KARÁCSONYI AJANDEKNAK alkalmas zsurabroz, hálóing, kombiné

BÉKESNÉ fehérnemű szalonjában, Batthyányi-u. 17. felelelet.

— Ötpengős család miatt hathónapi börtön. A törvényszéken csütörtökön vonták kérdőre Kátz Sándor budapesti lakost, aki ellen család miatt indult meg az eljárás. A vád szerint Debrecenben megjelent dr. Rentz Antalné lakásán és azt mondta, hogy ő redőnyjavító mester. Az egyik redőny javítását elvállalta és előlegül fel vett öt pengőt. Soha többé nem látták a háznál. A vádolt a tárgyaláson azzal védekezett, hogy szívbeteg és betegsége miatt nem tudott elmenni és a redőnyt megcsinálni. Bizonyítani nem tudta, amivel védekezett és ezért a bíróság tekintettel arra, hogy már volt elítélve, az ötpengős család miatt hathónapi börtönrre ítélte el. Az ítélet nem jogerős.

— Két autókarambol egy napon. Az elmúlt napon két autókarambol történt Debrecenben. Schönperger Mihály taxisóffor a délutáni órákban a Csemete utcából a Mester utca felé vezetett kocsiját, amikor a Honvéd és Csemete utca sarkán útját keresztelte egy hatóságú autó. A taxisóffor oly gyorsan hajtott a mellékutcaiban, hogy emiatt már nem tudta elkerülni a szerencsétlenséget. Hiába próbált fékezni, kocsijával nekiütközött a másik autónak, melynek hátsó kerekét elkapta, elszorította a járdára. Szeren-

csére az összeütközésnek nem lettek komolyabb következményei. — A másik autókarambol a Károly Ferenc József út és a Magoss György tér sarkán történt. Az utcakereszteződésnél egy teherautó és egy személygépkocsi egymásba futott, de itt sem történt komolyabb baj, nem sérült meg senki. — A hatóságok mindkét ügyben megindították a vizsgálatot a felelősség kérdésének tisztázására.

— Hatszáz repülőgépet rendelt az angol birodalom az USA-ban. A Harward típusú gépek és 250 repülőgépmotor az angol birodalmi repülők kiképzésére lettek megrendelve.

— Szilveszter-est a Vagonyárban. Általános kívánságra egyesületünk újonnan épített helyiségeiben hangulatos „szilveszter” rendezünk. Másor előadás, utána tánc reggelig.

— Embéztési kiütések a bőrön sok esetben hamar elmúlnak, ha bélműködésünket reggelként éhgyomorrra egy pohár természetes Ferenc József keserűvízzel elrendezzük. Kérdezze meg orvosát!

Háziasszonyok!

A villamos főzés, vasalás, vízmelegítés olcsó, kényelmes, tiszta, egészséges, nagy időmegtakarítással jár.

Háztartási egységáraink:

havi 10 kilovatt óráig 28 fillér
 azonfelül pedig csak 10 fillér
 visszatérítő óra havibére 50 fillér

Debrecen sz. kir. város Világítási Vállalata

Üzlet: **BATTHYÁNYI U. 13.**
TELEFON: 28-53.

Színház, Film, Szórakozás

A színházi iroda jelenté: Ma, pénteken este B) bérletben a legmulatságosabb, kacagató operett megy hatodszor, a Bombabizlet.

Szombaton este Tolnay Andorral a címszerepben a legkedvesebb huszároperett a Pillangó főhadnagy repríze lesz. Csollán Manó—Rajz Jancsi lesz. Szombaton délután négyórától kezdettel, filléres helyárrakkal, a legmulatságosabb, franciásan pikáns, kacagató zenés vígjáték megy Jurik Julcsival és Rajz Jancsival a két vezető szerepben. Vasárnap délután és este a Pillangó főhadnagy van műsoron.

Hétfőn este mérsékelt helyárrakkal Csepreghy örökszép népszínművét játssza a színház, a társulat legjobb erőivel. Kedden este A) bérletben és szerdán este B) bérletben, Starusz világhírű gyönyörű muzsikájú darabját újítja fel Tolnay Andor felléptével.

SZÍNHÁZI KISTUKÓR

EGYRE NÖVEKEDŐ érdeklődéssel és elismeréssel kíséri a debreceni közönség Tolnay Andor társulatának előadásait. Tíznapos játék után, mely alatt négy darabot mutatott be a kitérő együttes a teljes elismerés hangján lehet szólni úgy a kiváló erőkből álló, nagyszerű hozzáértéssel és még nagyobb áldozatkészséggel összeválogatott társulatról, a darabok kiállításáról, a pergő, robbanó tempójú rendezésről.

KARDOSS GÉZA TÁRSULATA is változatlanul nagy siker mellett játszik Kassán. Négy darabot mutattak be eddig, valamennyit nagyérdeklődés mellett és a kassai sajtó is meleg hangon emlékezik meg az előadásokról.

TÖBB MOZILÁTOGATÓ aláírásával fejelezték szerkesztőségünkhez. A közérdekű sorokban kérjük a mozikat, hogy a képeket lehetőleg lassabb ütemben forgassák mert az idősebb emberek nem tudják követni a gyorsan pergő képeket és feliratokat. A kérését továbbítjuk a mozgósínházakhoz.

REDEI SÁRI a Tolnay-társulat művészeje, aki a debreceni úritársadalom tagja, tegnap kedves vendéglátásban részesítette a társulat elsőrendű tagjait előlőkön Tolnay Andor igazgatóval s hitvetével T. Medgyessy Juci művésznővel. A fényes estélyen harmincan vettek részt.

JATZKÓ ALIZ a debreceni közönség kedvence Clájdnek bájos nővére és vitéz Eadházy Dezső testnevelési tanár, Magyarország sokszoros rudugró bajnoka és olimpikonja, a debreceni úritársadalom tagja, december hó 23-án, szombaton tartják esküvőjüket Debrecenben.

VESELYBEN AZ ÉLET. Bemutatta a Hungária mozgó. A felvilágosító tartalmú filmek sorában külön helyet foglalt el ez a darab, mely ügyesen szőtt meséjé, modern erkölcsdráma.

METEOR MOZI MŰSORA: Ma utoljára 4, fél 7 és 9 órákor az „Orgonavirágzás”. — Holnaptól: SUEZ.

Feljelentették Balint József iparost, hogy az egyik debreceni étteremben a hadseregbe sértő kijelentést tett és a fia is helyeselt. A bíróság most bírta meg az ügyben a tárgyalást. A vádlottak tagadták a vádat. Az a tanu, akivel a vádlott beszélgetett az étteremben, nem bizonyította a vádat, de más tanu, akik a közelben ültek, terhelő vallomást tettek. A bíróság az apát 100 pengőre, a fiát 50 pengő pénzbüntetésre ítélte el.

Az osztálysorsjáték húzásán 50.000 pengőt nyert: 55470, 10.000 pengőt nyert: 63520 66202, 2000 pengőt nyert: 21718 38190 56520, 1000 pengőt nyert: 27804 60499 67103 73035 82140, 500 pengőt nyert: 6755 7197 27071 65093 73672 79943 81425 81730, 300 pengőt nyert: 8535 9125 12960 15502 21668 23572 33179 43081 46267 46293 52244 62936 64860 65883 72205 74551 76662 87396.

Zsidó istentiszteletek. A debreceni statusquo ante izraelita anyahitközség templomaiban az istentiszteletek rendje december hó 15—22. Pénteken este mindkét templomban 3.45 órákor szombaton reggel 7 órákor, délelőtt a kápolnási utcában (ifjúsági) negyed 10, a felnőtteknek fél 11, délután mindkét templomban 3, a Kápolnási utcában (ifjúsági) fél 4, este mindkét templomban 4.40, köznapi reggel mindkét templomban fél 7, este 4 órákor. Rabbiság.

Ifj. dr. Molnár Béla temetése

Nagy részvét mellett helyezték örök nyugalomra csütörtökön délután ifj. dr. Molnár Béla vármegyei közigazgatási gyakornokot. A Köztemető díszravatalozó termében felállított ravatal mellett díszgyengyhás vármegyei hajdúk álltak őrt. A megjelent nagyszámú előkelőségek között ott láttuk Hajdó vármegye tisztikarát, élükön dr. Lossonczy István főispánnal, Balmazújvárosi küldöttségét dr. Benkő Géza országgyűlési képviselő vezetésével, a balmazújvárosi ref. presbiterium tagjait, a hajdúvármegyei ref. lelkészeket, igen nagyszámú nagy seregét, valamint nagyszámú társadalmi előkelőséget. A gyászszertartás a dalárda gyászdalaival kezdődött, majd Uray Sándor püspökhelyettes mondott remekbékésült imát a ravatal felett. Elbúcsúztatta a nagyon szeretett gyermeket, testvérét, völegényt, unokát, rokont, önzetlen jóbarátot, aki életében több embernek megmentette az életét, de akit magát az emberi tudomány megmenteni nem tudott. A sírnál a lelkes újból imádkozott, az ima után dr. Poroszlay Ferenc tb. főszolgabíró lépett a nyitott sírhoz s Hajdó vármegye tisztikara, valamint a vármegye közönsége nevében vett örök búcsút ifj. dr. Molnár Bélától. A búcsúbeszéd után a sírba bocsátották a koporsót és örök nyugalomra helyezték a korán elköltözött ifjú földi részét. — A temetést a Gebauer temetkezési vállalat rendezte, kegyeletes gyászszertartással.

Horváth Pálné Horváth Teréz 73 éves korában elhunyt. Temetése pénteken délután 3 órákor lesz a Köztemető 3. ravatalozóterméből, a ref. egyház szertartása szerint. Lakás: Kintási uca 39. — Dankó temetkezési intézet.

Hadházi László 33 éves korában elhunyt. Temetése pénteken délután egy órákor lesz a Köztemető 4. ravatalozóterméből. Dankó temetkezési intézet.

A DTE 17-én, vasárnap délután 5 órákor rendezi meg Szeged—Debrecen városok közötti ökölvívőversenyt a Magoss György tér 9. sz. alatti tornacsarnokában. A versenyen indulnak az e hó elején lefolyt Budapest bajnokságában előkelő 2. és 3. helyezést elért Darai és Bartha Károly versenyzők is, azonkívül a DTE legjobbjai, akik vidéki viszonylatban is kiváló versenyzők, Nagy küzdelem lesz minden súlycsoportban s az erőviszonyokat tekintve Debrecen győzelmére várható. Erre a nívós versenyre olcsó helyárrakat állapítottak meg.

Megkéselt az országúton egy bicikliző asszonyt. Tegnapra virradó éjszaka Ujfehértó község határában ismeretlen tettes meglátta a özvegy Szolyák Jánosné, aki Nyiregyháza: kerékpározott Ujfehértó felé. A 170—180 centiméter magas, sovány, szőke borkabátos férfi az országúti árokba ugrott ki, késsel hasbaszúrta Szolyák Jánosné és mintegy 17 centiméter hosszú sebet ejtett rajta. Az asszony nem vesztette el eszméletét, kiabálni kezdett, mire a támadó megijedt és elmenekült. Szolyák néra járókelők találtak rá. Kórházba vitték. Az orvos megállapította, hogy szerencséje volt, a rajta lévő borkabát megakadályozta, hogy a vágás nemesebb szerveket érjen. A csendőrség keresi a támadót.

Bevont postabélyegek. A „Magyar a magyarért” mozgalom céljára szolgáló 50 százalékos felárral forgalomba bocsátott 6, 10, 20, 30 és 40 filléres, a „Debreceni Református Kollégium” fennállásának 400 éves jubileuma alkalmából kiadott 6, 10, 16, 20, 32 és 40 filléres, az „I. Cserkészleány Világtáborozás” alkalmával kibocsátott 2, 6, 10 és 20 filléres, valamint az 1932. évi kiadású általános forgalmú, a nemzet nagyjait ábrázoló levélbélyegek f. évi december hó 31-ével érvényességüket veszítik. Ezen határidő után a felsorolt bélyegeket hármentesítésre felhasználni nem lehet, sem pedig forgalomban lévő bélyegekre becserelni nem szabad.

Istentiszteletek ideje az orth. ltr. templomban. Pénteken délután 3.40 órákor, szombaton reggel 8 órákor. Szombaton kezdete délután 3.30 órákor. szombat kimenetele 4.40 órákor.

Sütét hűn. Magzatelhajtás miatt indult eljárás Nagyléta községben, ahol meghalt Balogh Jolán 21 éves leány, aki teljesen árva volt. A csendőrségnek tettek jelentést arról, hogy a vagyonos leány gyanus körülmények között halt meg. Zsögöd Jenő vizsgálóbíró elrendelte a boncolást, melynek során megállapították, hogy tiltott műtét történt és annak következtében halt meg a vagyonos árva. A vizsgálat tovább folyik az ügyben és a bűncs. letartóztatását péntekre várják.

Örömet gyermekeknek. Gyönyörű bazárdolgok, babák, autók, dús választékban, legolcsóbban Polatsek bazárban. Csapó uca 27.

Völegénye után indult és útközben vonat elé ugrott. Hegedüs Ilona 19 éves mezőkászonyi leánynak a völegénye Jászberénybe került és a szerelmes leány elhatározta, hogy utána indul a völegényének, hogy beszélgeszen vele. Pénze nem volt a leánynak és így gyalog indult el a nagy útra. Füzeshabonynál már annyira elfáradt, hogy jártányi ereje sem volt már. Az állomás mellett a robogó vonat elé ugrott a fáradtságtól elesigázott, elkésredett leány. Szerencsére egy rendőr haladt arra, aki az utolsó percben kapta el a mozdony előtt és megmentette a haláltól.

Közgazdaság

Meghívó a Városi Takarékszövetkezet részvénytársaság 1939. évi december hó 27. napján déli 12 órákor az intézeti székház tanács-termében (Debrecen, Csapó u. 4. szám alatt) rendkívüli közgyűlést tart, melyre a részvényesek meghívottak. Tárgysorozat: 1. Elnök megállapítja a közgyűlés összehívásának szabályszerű voltát. 2. Elnök a közgyűlésen megjelent részvényesek és a letett részvények összeszámolására és megállapítására, szavazás esetén a szavazatok összegyűjtésére és a közgyűlés jegyzőkönyvének hiteltelítésére bizottságot küld ki. 3. Határozathozatal az igazgatóság azon javaslatára felett, hogy az 1938. évi XX. tc., illetve 1500/1938. P. M. rendelet 67. §-a szerint az intézet által fizetendő 335.837 P. 73 F. egyszeri beruházási hozzájárulás összegének befizethetése céljából az intézet 2.380.000 P. alaptőkéje 2.040.000 pengőre szállíttassék le az eddigi 35 P. névértékű részvényeknek 30 P. névértékűre való lebelgyezésé útján. 4. Határozathozatal az alapszabályok 5. §-ának az alaptőke leszállítása következtében szükséges módosítása iránt. Az alapszabályok 5. §-ának jelenlegi szövege. »Alaptőke. A részvénytársaság alaptőkéje 2.380.000 P., mely bemutatóra szóló, teljesen befizetett 68.000 drb. egyenként 35 P. névértékű részvényből áll. A részvények osztatlanok és a részvénytársaság egy részvénynek csak egy tulajdonosát ismeri el. Az alaptőke felemelése céljából kibocsátandó új részvényekre a régi részvényeseket részvényeik arányában elsőbbségi jog illeti meg, melynek gyakorlására vonatkozó feltételeket a közgyűlés állapítja meg. A közgyűlés ezt a jogát az igazgatóságra is átruházhatja.» Az alapszabályok 5. §-ának módosított szövege: »A részvénytársaság alaptőkéje 2.040.000 P., mely bemutatóra szóló, teljesen befizetett 68.000 drb. egyenként 30 P. névértékű részvényből áll. A részvények osztatlanok és a részvénytársaság egy részvénynek csak egy tulajdonosát ismeri el. Az alaptőke felemelése céljából kibocsátandó új részvényekre a régi részvényeseiket részvényeik arányában

1939 XII. 15., péntek 9

ban elsőbbségi jog illeti meg, melynek gyakorlására vonatkozó feltételeket a közgyűlés állapítja meg. A közgyűlés ezt a jogát az igazgatóságra is átruházhatja.» Az alapszabályok 16. §-a: »A közgyűlésen szavazati jogát a személyesen megjelenő az a nagykorú részvényes gyakorolhatja, aki részvényét a közgyűlést megelőző nap déli 12 óráig a részvénytársaság pénztárána letette. Minden letett részvény egy szavazatra jogosít.» Az alapszabályok 17. §-a: »A részvényes meghatalmazott útján is képviselheti magát. A meghatalmazás csak frásbeli és a meghatalmazott csak részvényes lehet. A közgyűlésen jelenlevő szavazatra jogosult részvényes az öt részvényei alapján megillető szavazati jogot csak saját személyében gyakorolhatja. Kiskorú törvényes képviselője, nő férje, jogi személyt törvény által rendelt szerve képviseli, még ha ezek saját személyükben nem is részvényesek.» Az alapszabályok 18. §-a: »A közgyűlés határozatképes, ha azon a részvényeseknek legalább egytized része, s legalább hót részvényes által képviselve van. Ha a közgyűlés nem határozatképes, 8 napon belül új közgyűlés hívandó egybe, mely a megjelentek és általuk képviselt részvények számára való tekintet nélkül az elnapolt közgyűlés tárgya felett jogérvényes határoz.» Az alapszabályok 21. §-a: Az alapszabályok módosítása, más társasággal való egyesülés kimondása, az alaptőke felemelése, vagy leszállítása tárgyában összehívott közgyűlés csak akkor határozatképes, ha azon a részvények kétharmada képviselve van és a határozat csak akkor jogérvényes, ha ahhoz a közgyűlésre szavazatra jogosult részvények kétharmadának képviselői hozzájárultak. — A részvénytársaság feloszlása és felszámolásának kimondása, felszámoló kirendelése, azok díjának megállapítása tárgyában hozandó határozat érvényességéhez a részvények háromnegyedrésznél képviselése és ezek szavazatainak kétharmada szükséges.

TERMÉNYTÖZSDE

Búza (szarvadi), felsőtiszai dunatiszakai, fejérmegyei, dunántúli, kálföldi 77 kg-os 19.95, 78 kg-os 20.45, 79 kg-os 20.75, 80 kg-os 20.95 P. roza pestvidéki 15.10—15.35, roza más 15.39—15.55, takarmányárpa Ia 65—66 keos 17.60—17.85, középmínőségű 17.10—17.35, sörárpa kiváló 21.50—22, prima 20.50—21, sörárpa 19.60—19.85, zab elsőrendű 19.60—19.75, középmínőségű 19.30—19.40, tengeri 18.50—18.65 P.

FERENCVÁROSI SERTÉSVÁSÁR

A csütörtökön tartott ferencvárosi sertésvásárra felhajtottak 5643 darab sertés. A vásárló állományból angol hússertésfelhajtás 1211 darab volt. Az irányzat változatlan. Árak: uradalmi zsírsertés páronként 340 kg-on felül 110.5—113 fillér, szedett sertés I. 92—1000 fillér, II. 70—80 fillér, angol sonkasertés II. 82—92 fillér, exportzsír márkázott 172 fillér különként.

SPORT

Az őszi elsőség kérdését dönti el a Bocskai-Kispest mérkőzés

Az őszi szezon legérdekesebb mérkőzése kerül lejátszásra vasárnap Debrecenben, a nagyerdő Stadionban. — A Bocskai-Kispest csapatát látja vendégül azt az együttest, amelyik kétségtelenül a legszembene szerepelt az őszi szezonban és jogosan, teljesen megérdemelten került a nagycsapatok előtt a bajnoki táblázat első helyére.

A Kispest szempontjából sorsdöntő mérkőzés lesz a vasárnapi, hiszen ezen a mérkőzésen dől el, hogy tartani tudja-e a kitűnő csapat őszi előkelő helyezését. Döntetlen, vagy vereség esetén már eléje nyomulhatnak a nagycsapatok, éppen ezért a Kispest mindent belead ebbe a mérkőzésbe és a közönségnek ritkán látott szép, élvezetes játékban lesz része.

Kispest Kassát verő csapatával utazik Debrecenbe, azzal az együttesel, amelyik a kassal vezető góljára nyolccal választott. Csütörtökön egyik cégespattal tartott edzést a Kispest és ezen remek formát mutattak a játékosok. A csapat átérzi a mérkőzés fontosságát, edzés után nagy játékos értekezletet tartottak, amelyen részletesen megbeszélték a Bocskai ellen követendő taktikát. A csapat pénteken pihen és szombaton érkezik Debrecenbe Gergényi főtitkár, Szűcs Nándor és Puskás edző kíséretében.

A Bocskai kiadós edzést vett csütörtökön a debreceni játékosok kitűnően mozogtak. Budapestén a MÁVAG pályán Opató edző vezetésével edzettek a pesti játékosok. A balösszekötő helyére Pály, vagy Sándor kerül. A csapat együtt van és biznak abban, hogy legyőzik Kispest csapatát, ami ha a Kassa elleni óvás sikerül, egyúttal a hetedik helyet jelentené. A mérkőzés Rubint játékos vezető vezetésével fél 2 óra körül kezdődik, míg előzőleg fél 12 órai kezdettel a Bocskai II. játszik a DMTE csapatával.

Zemplény Gusztáv dr.-t, a Bocskai vezetőségi tagját, 1940 március 15-ig

eltöltötték a pályák látogatásától és a szövetséggel szemben viselt minden tisztségétől, mert az Elektromos-Bocskai mérkőzésen sértő kifejezést használt a játékvezetővel szemben.

Négyesszi Lajost 1940 július 14-ig, öt hónapra tiltották el, a játékvezetővel szemben tanúsított tiszteletlen magatartásáért. Az eltöltés súlyos vesztesége az amugy is utolsó helyen levő NYTVE csapatának.

A DVSC ifjúsági csapata Budapestén játszik vasárnap, vasútbajnoki mérkőzést, a Testvériség ifjúsági csapatával. A kitűnő debreceni ifi csapat — amelyik pontvesztés nélkül vezet a bajnokságban — győzelmi kilátással indul.

Visszaérkezett a budapesti szakoktató tanfolyamról vitéz Hadházy D., egyetemi testnevelési tanár, a sokszoros magyar rúdugró bajnok és olimpikon, továbbá Csányi Ferenc és Kovács György debreceni testnevelési tanárok. A Simpson amerikai edző vezetése alatt folytatott edző-tanfolyamon a három kiváló debreceni sportember is részt vett.

Eutazott Tóth Lajos és Mogyoróssy Győző, a két kitűnő debreceni tornász a magyar tornászválogatottal Milánóba az olasz-magyar válogatott tornászviadalra. A két debreceni tornász csütörtökön reggel utazott Budapestre, — ahonnan este negyed 9 órakor indultak útnak Milánóba, a hozzájuk csatlakozott Budapesti tornászokkal. Pataki, Gaál, Sántha, Várköli, Temesi és Kecskeméti.

Vasárnap az NB utolsó fordulója kerül lejátszásra. Ferencváros—Ujpest rangadó, Törökvis-Gamma, Szeged, Haladás, Eltkoromos—Taxi, Kassa—Hungária mérkőzések vannak műsoron. Szolnok játék nélkül kapja a Nemzeti mérkőzés két pontját.

A Bocskai csütörtöki kétkapus edzésén a DMTE és B-csapat kombináltjával játszott. Eredmény 8:8. Vízipólingot játszottak a gólok, a Bocskai játékosok kitűnő lövőformában vannak. A Pály játéka biztos, Bekési ellenben lehetséges, hogy nem játszható és erre az esetre Elekét helyezték kényszerlőre.

Karácsonyi képkeretézését Gajdos aranyozó s képkeretézőnél készítette. Ferenc József út 63. udvarban. 838 12. 31

Rapid kézikötő készítő, pulóver, sapka, s nál kötést vállalkoz. Péterfia ucca 39. 1538

„Lilalit“ faszénkocka a napokban megérkezik. Megrendeléseket felvesznek, Grünfeld, Hatvan ucca 21. szám, telefon: 29-82. sz. 77 1. 10

Karácsonyra óra ékszer készítés, javítás a legolcsóbban, Pollák ékszerész, Hatvan ucca 2. sz. alatt. 1528 1. 15

Élelmiszer ital

Bor literje 55 fillértől Be nyátsnéfal, Tiszapalotában és Péterfia ucca 11. sz. alatt. 90 12. 31

Karácsonyra, újra csak Tokaji bort vegyen Kitűnő számodoni 1 P literje, Vár ucca 2. szám Dobárnál. 1488 12. 24

Zamatos házibor az ismert kiváló minőségben literenként kapható Poroszlay út 73. 1471

Ha tisztánkezelt fajbort akar inni, vegyen 25 literenként 14 pengőért sajttermésű, Cserepes ucca 3. 1498

Ne kísérletezz. Bizalommal jöjjen termelő pincébe. Ujléai fajúborok 60 fillértől, rpád-tér 5. szám. 1537 12. 21

Teljes ellátás

Kellemes lakás, finom koszt a Hungária panzióban, szobák napokra és hónapszámra, Ferenc József út 59. telefon: 23-39. 800 vv

Kereslet

Frisz fejőstehenet, 18—20 literest, fiatal keresek. Címét kérem „Pirostarka“ jellegre a kiadóhivatáiba leadni. — reggel 8 óráig. 782 vv

Mosott rongyot vesz a nyomda, József kir herceg ucca 1. vv

Veszek bútort, zálogjegyet, varrógépet, irodaberendezést, ingóságokat. Hívásra jövök. Csapó ucca 16. 115 1. 27

Tüzelő anyagok

Tűzfűtő, szén, vásároljon legolcsóbban Vágó tűzfűtő- és szénkereskedőnél, Margitfűrdő mellett, tel.: 10-24. 1080 vv

Fűrészpör minden meny nyiségben kapható a Lusztbaum fátelépén — Kishegyesi út 5. 1455

Hangszer

Zongorák eladása, javítása, hangolása, vidéken is. Tanczer hangszerkészítő, Batthyány ucca 1. emelet. 680 12. 28.

Bútor

Reklaméket, hencserket, fotéleket, olcsón készit, Szabó kárpitos, — Szent Anna uccai városi bérház. 840 12 31

Hálószobák, ebédők, s kombinált szobák, konyhaberendezések, legjobbat legolcsóbban csak a Salamon bútortulajdonos vásárolhat. Humyadi u. 2. Részletre is 1533 3 15

Üzlet, műhely, raktárhelyiség

Fűszerüzlet lakással kiadó. Cím a kiadóban meg tudható. —470

Kistemplom bazarban, nagy üzlethelyiségek kiadók. Értekezni lehet: Szilágyinál. 1531

Kiadó lakás kétszobás

Kiadó lakás 2 parkettes szoba, Piac ucca 75. sz. alatt, I. emeleten. Értekezni ugyanott ügyvéd irodában. 1024 vv

Kiadó modern két szoba konyha, spájz, a konyhában vízvezeték a múzeum szomszédságában. Érdeklődni: Cserepes u. 3. szám. 1497

Kiadó lakás háromszobás

Kiadó az Iparkamara épületében hatszobás, s összkomfortos központi-fűtéses lakás, 1940 évi május elsejére. 1324

Butorozott szoba

Központi-fűtéses különbejárátú, szépen butorozott szoba, január hó elsejére kiadó. Turai trafik, Piac u. 55. 1535

Csinosan butorozott szoba, azonnalra kiadó. Ferenc József út 68. szám I. emelet. 1542

Különbejárátú butorozott szoba kiadó. Borz ucca 8. szám. 1549

Különbejárátú butorozott szoba, egy-két személyre kiadó. Rákóczi ucca 11. 1540

Ingóságvétele

Zálogcédulát, látszóveket, alpakka étkészleteket, régi bútorokat, régiségeket legmagasabb áron vásárol Ingóságközvetítő, püspöki palota, telefon: 11-99.

Szarvas s özagancsokat megvételre keres báró Waldbott borozó, püspöki palota. 1413

Jó állapotban levő börtárgyitárát vennék. Ajánlatok „Börtárgyitár“ címen e lap kiadóhivatáiba küldendők. 1508

Veszek egy jókarban levő gyermekkoscsit, Török Bálint ucca 16. 1503

Ingóság eladás

Antikkomót, modern hadló, ebédők, reklamé eladó. Ugyanott raktárhelyiség kiadó. Kossuth ucca 49. szám. 1415 1. 12

Kocsi-autóbunda, keveset használt eladó. Megbizva: Szilágyi, Kistemplom mellett. 1530

Gyermekbunda és egyéb gyermekruhafélék használt, eladók. Arany János ucca 18. uccai lakásban. 1529

Buenó-bunda és teli kosztüm eladó. Rákóczi ucca 4 sz. földzint balra. 1526

Tégla, épületfa, ajtó, és ablak eladó, bontásból, Halköz 4. Tégladarabok díjmentesen elvihetők, szekérszámra is. 1515

Kitűnő állapotban levő 1 darab kétszemélyes DKW 50-es Steyr, Opel, Olympia s Fiat Topolinó autó eladó. Szoboszlay-nál, Széchenyi ucca 24

Perzsaszőnyeg, ólomkristály függöny, ágyszerítő, löszormatrac, s konyhabútor, függönyrúd, nőibunda, Arany János ucca 28 1544

Vegyés

Fejőstehenet, fejhaszonra adok, négy darabot Sztayori ucca 30. 1519

Gazdasági eszközök

Jókarban levő cséplőgár nitúra, teljes felszereléssel eladó. Szabó Antal, H. Szoboszló, Kötelestanya. 1442

Eladó 39 darab melegágyra alkalmas szalmatakaró és epv darab 4 tonnás, billenő szekrényes teherautó, pótkocsi Cím: Mikepércsi út 5. szám. 1506

Ingatlant keres megvételre

KÉSZPÉNZZEL megvételre keresek Debrecenben és környékén — vagy Hajdú megye területén 5—6 hold szőlőgyümölcsöst, jó lakóházzal. Ajánlatokat: Tóth Gergelyné, Debrecen, Ajtó ucca 26. sarok üzletbe kérek küldeni, bármikor. 488 12. 12

Eladó ház

Kedvező fizetési feltételek mellett eladó házak: Apaffi ucca 67. Wesselenyi ucca 93. sz. Túr István ucca 8. sz. Zugó ucca 5—7. sz. Salétrom ucca 24. Déli sor 23. sz. Ujj ucca 22. Érdeklődni lehet: Alföldi Takarék-pénztárnál. 1326 vv

Modern bérház eladó. Mester ucca 29. 1521

Eladó föld

Bocskay kertben öt hold szőlő, gyümölcsös, épületekkel, jutányos áron eladó. Két részben is. — Cím a kiadóban. 1349

Eladó állatok

110 kilós zsírmalac eladó, Török Bálint ucca 2. szám. 1545

Eladó négy darab zsírsertés, 8 hónapos, 140 kilós, Bethlen ucca 53. szám alatt. 1524

Egy darab 75—80 kilós hizó eladó. Kar ucca 19. szám alatt. 1522

Ódarán hittott zsírsertések eladó. Hajnal u. 17. szám. 1520

Hízott sertés, 80, 150, 160, 170 kg-osok, eladók Sámsoni út, Király Ferenc ucca 7. Halász útszeresnél. 1509

Szerkesztő: Pálfi József
Kiadó: Szigethy Gyula
Kiadja és nyomja a TISZANTULI KÖNYV- és LAPKIADÓ RESZVÉNYTÁRSASÁG
Felelős nyomdavezető: SZIGETHY KÁROLY

APRÓHIRDETÉSEK

Alkalmazást nyer férfi

Kifutófi felvétetik, József kir. herceg ucca 39. szám. 1548

Kárpitos tanuló felvesszek, Mandel, Széchenyi ucca 8. 1539

Kommenció mindenestől felvétetik, Faragó ucca 10. 1512

Alkalmazást keres férfi

Fiatal fűszeresség állást keres, azonnali beépítésre, Ifj. Szász József, Sárosi u. 6. 1527

Disznóelre, béltisztítási, házhoz elmegyek, Baross ucca 11 házmeztér. 1504

Alkalmazást nyer nő

Szakácsnő december hó 15-ére felvétetik, Kossuth ucca 15. 1495

Diótörő lányok felvétetik, Ugyanott dióbél is állandóan kapható, Teleki ucca 83. 1543

Pincelakást és fizetést adik házimunkák elvégzéséért gyermektelenek, Batthyány ucca 1. második kapu 1541

Elárulástónok, tanuló-lányok felvételre jelentkezzenek reggel 8—9 óra között DelKánál. — Piac u. 1514

Szalónkukor csomagoló lányok felvétetik, József ucca 52. 1510

Alkalmazást keres nő

Fűszerüzletben jártas 15 éves leány tanulóknak ajánlkozik. Cím a kiadóban. 1507

Háztartási alkalmazott

Vendéglői főzésben jártas kézilányt azonnalra felvessz Bocskai étkező, Hatvan ucca 6. 1546

Reggeli munkára bejárót keresek, Kozmetika, (Hangya bérház). 1550

Bejárónő jó bizonyítvánnyal felvétetik, Széchenyi ucca 25., szám földszint 1 ajtó. 1534

Megbízható bejárónő jó könyvvel, 15-ére felvesszünk. Jókai u. 28. 1526

Bejáró főzőmindent keres tisztviselő család, Szent Anna ucca 20. sz., keresztépület. 1523

Mindenes bejárónőt felvesszünk, Kölcsey ucca 10. szám. 1518

Bejárónőt délelőtre felvesszek, könyvvel, Csapó ucca 52. szám, második lakás. 1517

Bejárónőt azonnalra felvesszünk, Jelentkezés 8 óra után, Nyil ucca 94 szám alatt. 1516

Bejárónőt keres magános, ki főzni tud. Jelentkezni 10—12 óráig Hadházi ucca 3. 1513

Ügyes fiatal bejárónőt alkalmazok Eötvös ucca 104. sz. 3 ajtó. 1511

Bejárónőt, főzni tudót, fiatal, jó bizonyítvánnyal felvesszek, szoboszlói úti bérház, B) lépcső harmadik em. 12. 1536

Ajánlat

Varrógép alkalmat rész minden géphez kapható. Javítások jótállással, használt gépek, tele Eisenberger, Csapó ucca 101. sz. alatt 106 12. 16

Korcsolyák 2.50-től, vilnyikörte csere 70 fillér, Radiók, gramfonok, s gramfonlemezek, disztárgyak. Vagyonmentő Hunyadi u. 22 704 12 29

Parthie s maradékvásár szövet, vászon, damaszt, ág- és fehéreművekben Kertész Sándorné, Dégenfeld-tér 3. 839 12 31

Gyermek és iskolapókok, fiú és férfi cserkészbakkancsok, legolcsóbban, Ökrös saját készítményű raktárból, Sas ucca 1. 931 12. 25.

Hó- és sárcipőt szakszerűen javít, Nagy Károly Batthyány u. 10. sz. 447 12. 24

Varrógép, vétel, csere, s eladás. Javítások szakszerűen a legolcsóbban Keszler, Széchenyi ucca 1. sz. 105 12. 16

Alma, Jonathán, aranyparmen és londonpepin, kilója 40 fillér, aszalt-szilva 80, gesztenye 96, füge 1.10, mazsola 1.40, mogyoróbél 3.20, dióbél 3.60 P. Dilogyümölcs-csarnok, (Bika mellett), 1238 1. 10.